Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 174 ◆ Субота, 7 вересня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

ЗА СИТИЙ ПЛЮРАЛІЗМ

Ленін, теоретик партійної преси, писав у «Правду», а читав усе: ворога треба знати...

Потім була лише «Правда», і ворога ми не знали. Воювали за те, щоб не було багатих, і не знали, що можна битися за те, щоб не було бідних...

...и читали наш Основний закон, раділи з того, що «радянська людина має право...» і не знали, що американський народ за Основним американським законом сформулював це дещо інакше: «Ми, народ Сполучених Штатів...» і перелічував те, що має право робити уряд...

Дихати, їсти, мислити — означає існувати. Будемо знати «як» — будемо мати «що».

Закон приймають і праві, і ліві. Хто за що, і що з того вийшло, — читайте «Голос України».

Всі закони вперше друкуються лише у нас. Вони — для всіх. Наш індекс — 60955, передплатна ціна на рік — 19 крб. 80 коп., на півроку — 9 крб. 90 коп.

Колаж Богдана ПРИЙМАКА.

Указ Президії Верховної Ради України

Про підпорядкування Україні прикордонних військ, що дислокуються на її території

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Відповідно до постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року «Про військові формування на Україні» перевести у відання України всі дисльоковані на території республіки військові частини прикордонних військ СРСР та їх органи управління з озброєнням і матеріально-технічною базою.

Встановити, що командуючий прикордонними військами України затверджується Верховною Радою України і підпорядковується Кабінету міністрів України.

2. Кабінету міністрів України, Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки підготувати і подати до 15 вересня 1991 року на розгляд Верховної Ради України проекти Закону про державний кордон України та Положення про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення прикордонних військ України.

3. Кабінету міністрів України провести переговори з командуванням прикордонних військ СРСР та урядами Білоруської РСР і Республіки Молдова з цього питання.

4. Указ набирає чинності з моменту прийняття.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ, 30 серпня 1991 року.

Указ Президії Верховної Ради України

Про підпорядкування Україні внутрішніх військ, що дислокуються на її території

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Відповідно до постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року «Про військові формування на Україні» перевести у відання України всі дислоковані на території республіки військові частини внутрішніх військ МВС СРСР та їх органи управління з озброєнням і матеріально-технічною базою.

На основі цих військових частин внутрішніх військ утворити Республіканську гвардію України, керівництво якою покласти на командуючого Республіканською гвардією України.

Встановити, що командуючий Республіканською гвардією України затверджується Верховною Радою України і підпорядковується безпосередньо Голові Верховної Ради України.

2. Кабінету Міністрів України, Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки підготувати і подати до 15 вересня 1991 року на розгляд Верховної Ради України проекти Закону про Республіканську гвардію України і Положення про порядок її комплектування та військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення.

3. Кабінету міністрів України провести переговори з МВС СРСР з цього питання.

4. Ввести в дію цей Указ з моменту прийняття.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ, 30 серпня 1991 року.

Постанова Верховної Ради України

Про підняття над будинком Верховної Ради України синьо-жовтого прапора

Верховна Рада України **постановляє:**

У зв'язку з проголошенням Верховною Радою України Акта про незалежність України, до прийняття Конституції України і проведення всенародного референдуму про нову державну символіку, підняти над будинком Верховної Ради України історичний національний синьо-жовтий прапор, що символізує миролюбну українську державу в образі чистого неба і хлібного лану.

Прапор підняти в день прийняття цієї постанови.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ, 4 вересня 1991 року.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректурою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках

Вибори президента України

Я САМ СЕБЕ ВИМУШТРУВАВ

(Нотатки з засідання Центральної виборчої комісії)

Президентський марафон розпочався, і стали відомі імена перших претендентів на кандидатів у президенти України, висунутих від політичних партій, громадських об'єднань, трудових колективів, а також тих, хто висунув себе сам. Їм видано посвідчення на право отримання підписних листів для збору підписів. Цими першими претендентами стали **Олесь Бердник від Духовної республіки, Левко Лук'яненко від Української республіканської партії, В'ячеслав Чорновіл від Народного руху України, Юрій Щербак від Партії зелених України, Володимир Яворівський від Союзу «Чорнобиль» України.** Правом представлення кандидата в президенти України наділені також Всеукраїнське товариство репресованих, Демократична партія України, Народна партія України, Союз українського студентства, Спілка жінок України, Українське добровільне історико-просвітницьке товариство «Меморіал» імені В. Стуса, асоціація «Зелений світ», Українська студентська спілка. Отже, слід чекати висунення нових претендентів.

Не ввійшла в цей перелік Компартія України, діяльність якої відповідно до Указу Президії Верховної Ради України заборонено, а відтак останню позбавлено права на представлення кандидата у президенти України.

Голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука висунув трудовий колектив колгоспу імені Ілліча села Велика Кісниця Ямпільського району на Вінниччині, а Бориса Мокіна — Вінницький політехнічний інститут. Перелічені претенденти — від офіційних організацій та структур, але це ще не все.

Громадян, які висунули себе самі, сьогодні набагато більше. І хоч відомі імена «тільки» дев'яти чоловік, та з компетентних джерел стало відомо, що таких претендентів є вже аж 23. Як у тій пісеньці: «Я сам себе вимуштрував, на війну послав, а рушницю забув, ну і слава Богу»... Проте ось імена уже відомих самовисуванців: **художник Михайло Гаращенко з Черкас, ніде не працюючий Альфред Грипас із Києва, заступник голови правління гуманітарного фонду «Пакс» Андрій Домбровський із Харкова, тимчасово не працюючий Микола Донченко з села Межирічки Кіровоградської області, розповсюджувач преси Олександр Курилов із Запоріжжя, тимчасово не працюючий Борис Лосєв із селища Буча на Київщині, поет Олексій Пилипчук із Кам'янця-Подільського, пенсіонер Павло Страхов із Харкова і директор малого підприємства «Борнсвен» Володимир Шаїнський із Києва... Поки що все, але претендентів на булаву ще буде і буде.**

Правда, для того аби стати кандидатом у президенти, потрібно ще зібрати 100 тисяч підписів, а це, зрозуміло, не кожному під силу. І, відповідно, щоб запобігти появі у підписних листах так званих «мертвих душ», виборчі комісії проводитимуть вибіркові або повні перевірки достовірності підписів та інших записів, як-от номер паспорта, дату народження, домашню адресу тощо. Якщо ж буде виявлено декілька підписних листів з «мертвими душами», які збиралися однією особою, всі зібрані нею підписи вважатимуться недійсними і не враховуватимуться під час остаточного підрахунку загальної кількості підписів громадян на підтримку претендента у кандидати в президенти України.

Варто зауважити також, що кожен громадянин України має право ставити свій підпис лише на одному підписному листі і лише щодо одного претендента. Тож тим, хто вже висунувся чи збирається це зробити, потрібно, мабуть, спочатку вирахувати, чи стане на нього громадян України, бо може так статися, що претендентів буде багато, а тих, хто б за них підписався — катма. Хоч бери та плати за кожний підпис по червінцю.

До речі, про державні кошти та добровільні пожертвування на грошові витрати, пов'язані з підготовкою та проведенням виборів Президента України. За рахунок державного бюджету передбачено виділити на це 80 мільйонів 76 тисяч 550 карбованців. У цю суму закладено резерв на 25 мільйонів карбованців на випадок повторного голосування, а судячи з числа претендентів, воно таки, мабуть, відбудеться. Із цієї суми саме на передвиборну кампанію кожного кандидата передбачено виділити по 75 тисяч карбованців. Проте, за підрахунками одного із членів Центральної виборчої комісії, на агітацію кожного жителя республіки припаде лише по 0,02 копійки. Тому для ведення передвиборної кампанії вирішено залучити також добровільні пожертвування підприємств, установ, організацій та окремих громадян. Спочатку, суму, яку вони могли пожертвувати, передбачали в межах десяти відсотків від суми, що виділено кандидатам за рахунок державних коштів, тобто вона становила б 7,5 тисячі карбованців. Член Центральної виборчої комісії Олександр Лавріновим назвав цю суму безпрецедентно малою і висунув пропозицію, щоб вона не перевищувала 75 тисяч, і до того ж, щоб на ім'я кожного кандидата було заведено субрахунок для контролю витрат, оскільки на загальну кампанію ніхто жертвувати не буде, а даватимуть гроші на конкретного кандидата. Члени комісії погодилися з цією пропозицією і тепер слово за Верховною Радою України, яка має її затвердити.

Отже, марафон по виборах президента України розпочався.

Сергій ЛАВРЕНЮК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ДО ВІЗИТУ НА УКРАЇНУ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КАНАДИ

Завтра на Україну прибуває з робочим візитом міністр закордонних справ Канади Барбара Макдугалл.

Народилася у 1937 році в Торонто, провінція Онтаріо. Закінчила університет у Торонто, за освітою і фахом — аналітик з фінансових питань. У 1982—1983 роках займала посаду виконавчого директора Ради фінансових аналітиків Канади. В різні часи була віце-президентом і експертом з інвестиційних питань ряду великих канадських компаній.

Бере активну участь у політичному житті країни з 1974 року. З вересня 1984 року — член палати громад федерального парламенту від прогресивно - консервативної партії. У складі консервативного уряду Б. Малруні — з вересня 1984 року займала пости державного міністра фінансів і державного міністра приватизації, а також міністра, відповідального за становище жінок. З березня 1988 року — міністр з питань зайнятості та імміграції. В результаті реорганізації кабінету, проведеної у квітні 1991 року, призначена міністром закордонних справ Канади.

На Україні висловлюють надію, що візит пані Макдугалл сприятиме подальшому розвиткові українсько-канадських відносин.

Прес-центр МЗС України.

З'ЇЗД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР ЗАВЕРШИВ РОБОТУ

Москва. (ТАРС). 5 вересня в Кремлівському Палаці з'їздів завершив роботу п'ятий позачерговий З'їзд народних депутатів СРСР.

Вранці цього дня було прийнято постанову про питання, що випливають із спільної Заяви Президента СРСР і найвищих службових осіб республік та рішень позачергової сесії Верховної Ради СРСР.

У документі зазначається, що з метою недопущення подальшого розпаду структур влади З'їзд народних депутатів СРСР оголосив перехідний період для формування нової системи державних відносин, основаної на волевиявленні народів республік та інтересах народів. У постанові підкреслюється необхідність прискорити підготовку і підписання Договору про Союз суверенних держав, в якому кожна з них може самостійно визначити форму своєї участі в Союзі. Новий Союз має грунтуватись на принципах незалежності і територіальної цілісності держав, додержанні прав людини і народів, соціальної справедливості і демократії. Міжреспубліканський економічний комітет зобов'язано негайно приступити до розробки і укладення договору про економічний союз, який мав би відкритий характер, а участь у ньому не обумовлювалася підписанням Союзного договору.

Потім було прийнято Закон СРСР про органи державної влади і управління Союзу РСР у перехідний період. Остаточний текст став результатом додаткового допрацювання. Так, у затвердженому З'їздом документі сказано, що РРФСР дістане у Раді Республік 52 місця. Інші союзні республіки, що мають у своєму складі республіки і автономні утворення, додатково делегують у склад Ради Республік по одному депутату від кожної республіки і автономії.

Після перерви З'їзд обговорив і прийняв «Декларацію прав і свобод людини».

Ніякі групові, партійні чи державні інтереси не можуть бути поставлені вище від інтересів людини, підкреслюється в цьому документі. Декларація гарантує рівність усіх громадян країни. Їхні права на свободу слова, совісті і релігії, об'єднання в політичні партії, профспілки і громадські організації, обирати і бути обраними до органів влади. Гарантуються недоторканність особи, житла, збереження таємниці листування, а також права на безплатне здобуття освіти в державних навчальних закладах, безплатне медичне обслуговування в державних закладах охорони здоров'я.

У Декларації сказано, що кожна людина має право на працю і її результати, право на вільний вибір роботи і відмову від роботи, на гарантований державний мінімум оплати праці і на захист від безробіття. Крім того, гарантується право на соціальну захищеність, а також право на відпочинок, соціальну забезпеченість.

З коротким заключним словом на З'їзді виступив Президент СРСР М. С. Горбачов.

ПОСТАНОВА
З'їзду народних депутатів СРСР

Про заходи, що випливають із спільної Заяви Президента СРСР і найвищих керівників союзних республік і рішень позачергової сесії Верховної Ради СРСР

У результаті державного перевороту, вчиненого 19—21 серпня 1991 року, було поставлено під загрозу процес формування нових союзних відносин між суверенними державами. Ситуація, що склалася, може призвести до тяжких наслідків всередині країни і у відносинах з зарубіжними державами.

Зрив змови, перемога демократичних сил завдали серйозного удару по реакції, по всьому тому, що стримувало процес демократичних перетворень. Тим самим створено історичний шанс для прискорення докорінних перетворень, оновлення країни.

З метою недопущення дальшого розпаду структур влади З'їзд народних депутатів СРСР оголошує перехідний період для формування нової системи державних відносин, яка грунтувалася б на волевиявленні республік і інтересах народів.

З'їзд народних депутатів СРСР **постановляє:**

1. В основному схвалити пропозиції, що випливають із спільної Заяви Президента СРСР і найвищих керівників союзних республік, Постанови Верховної Ради СРСР про ситуацію, що виникла у країні у зв'язку з державним переворотом.

2. Прискорити підготовку і підписання Договору про Союз Суверенних Держав, у якому кожна з них може самостійно визначити форму своєї участі в Союзі. Новий Союз повинен грунтуватися на принципах незалежності і територіальної цілісності держав, додержання прав людини і народів, соціальної справедливості і демократії.

3. Розробити і укласти міжреспубліканські угоди (договори) про економічне, валютно-фінансове, науково-технічне співробітництво, екологічну безпеку, захист прав і свобод громадян, про принципи колективної безпеки і оборони при збереженні єдиних Збройних Сил, єдиного керівництва ядерним та іншими арсеналами зброї масового ураження.

Міжреспубліканському економічному комітетові невідкладно приступити до розробки і укладення договору про економічний союз, який мав би відкритий характер, а участь у ньому не обумовлювалася б підписанням Союзного договору.

4. Президенту СРСР, Верховній Раді СРСР, Державній Раді СРСР забезпечити правонаступність влади і управління, гарантуючи мирний впорядкований перехід до демократичного громадянського суспільства.

5. У перехідний період повинні неухильно додержуватися всі міжнародні угоди і зобов'язання, прийняті СРСР, у тому числі з питань скорочення і контролю над озброєннями, захисту прав людини, зовнішньоекономічні зобов'язання.

Підтримати прагнення республік до визнання їх суб'єктами міжнародного права і розгляду питання про їх членство в ООН.

6. Всім державним органам, установам, організаціям і службовим особам у перехідний період забезпечити додержання прав і свобод громадян, проголошених і гарантованих Конституцією СРСР, Декларацією прав і свобод людини, законами СРСР і республік, свободу преси, совісті, права на створення політичних партій, профспілок, громадських об'єднань.

7. Поважаючи декларації про суверенітет і акти про незалежність, прийняті республіками, З'їзд підкреслює, що здобуття незалежності республіками, які вирішили відмовитися від входження в новий Союз, вимагає проведення їх переговорів з СРСР для вирішення всього комплексу питань, пов'язаних з відокремленням, а також їх негайного приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, до Заключного акта Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі та інших найважливіших міжнародних договорів і угод, включаючи ті, що гарантують права і свободи особи.

З'їзд народних депутатів СРСР
Москва, Кремль.
5 вересня 1991 р.

СЕСІЯ ВИРІШИЛА

Декларація про державний суверенітет Криму прийнята на позачерговій сесії Верховної Ради цієї автономної республіки. У ній підтверджено, що Крим є складовою частиною України. Одночасно проголошено верховенство, самостійність, єдність і неподільність Кримської АРСР.

Державна влада здійснюється на принципах поділу її на законодавчу, виконавчу і судову.

Територія Кримської республіки не може бути змінена без її згоди. Виключне право на володіння, користування і розпорядження землею, її надрами, повітряним простором, водними і природними ресурсами у межах території республіки та її континентального, шельфу має тільки народ Криму.

Документ гарантує рівні права всім проживаючим на її території громадянам незалежно від їх національності, політичних переконань і віросповідання.

Прийнято звернення до українського парламенту, у якому актом величезної історичної відповідальності за долю народу, сучасне і майбутнє України названо проголошення її незалежною демократичною державою.

Л. РЯБЧИКОВ,
кор. Укрінформ.

МИ ПРОСТИЛИ ВАМ, ПРОСТІТЬ І ВИ НАМ

В історії є багато свідчень складних відносин між народами-сусідами. Але нині ми прагнемо будувати свої взаємини на нових засадах демократії і гуманізму. В цьому розрізі характерними є відносини між Польщею та Україною, в яких існували «чорні сторінки» і «білі плями» минулих часів.

Вирішенню нагальних мистецьких проблем і розширенню культурних зв'язків між Польщею і Україною сприятиме підписання Протоколу про розвиток співробітництва між Міністерством культури України та Міністерством культури і мистецтва Польщі, яке відбулося вчора в Києві. Після офіційної церемонії підписання заступник міністра культури і мистецтва Польщі Міхал Ягелло зазначив, що він вітає проголошення державності України. Цей акт потребуватиме розширення контактів між двома країнами. Протоколом передбачено створення українсько-польської комісії, яка б працювала в усіх напрямах культури. Я вважаю, сказав пан Ягелло, що наші народи є частинкою Європи, тому ми мусимо брати участь у всіх новітніх процесах, які там відбуваються. На думку високого гостя, не варто сьогодні з'ясовувати, хто мав більше рації, а треба допомогти збереженню культурних надбань обох народів. Прикладом цьому може бути відновлення могил січових стрільців у Польщі і польських цвинтарів на Україні.

Порушуючи питання так званої «Операції Вісла», коли тисячі українських сімей було виселено з місць постійного проживання, пан Ягелло сказав, що це болюча проблема, і Сенат Польщі вже дав однозначну оцінку цьому факту: перепросив українців за це. Тому, що стосується складних моментів історії, на думку М. Ягелло, варто прислухатися до слів кардинала Вишенського, з якими він звернувся до німців: «Ми простили вам, простіть і ви нам». М. Ягелло зазначив, що, незважаючи на складне політичне становище у Польщі, міністерство знаходить можливість матеріально підтримувати українську газету «Наше слово» і журнал «Зустрічі». А 21—22 вересня у Білостоку проходитиме фестиваль української, литовської, білоруської і російської пісні — замість офіційного свята радянської пісні у Зеленій Гурі.

За словами першого заступника міністра культури України Володимира Гнатенка, найближчим часом передбачається обмін виставками між українськими і польськими музеями.

Наприкінці зустрічі пан Ягелло повідомив, що 22 вересня цього року на відкритті пам'ятника Тарасу Шевченкові у Білому Борі обов'язково будуть присутні представники міністерства культури і мистецтва Польщі.

Тарас ПЕТРІВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Організації Руху Спілки письменників України до депутатів Верховної Ради України

Шановні парламентарії!

Рух Спілки письменників України гаряче підтримує проголошений вами Акт про незалежність України. Сталася воістину історична подія, яку український народ запише на скрижалі своєї свободи.

Але, вітаючи прихід довгожданої волі, кожен із нас думає про 1 грудня — день, коли нашу самостійність має ствердити всенародний референдум. А ми знаємо, який заляканий і обдурений наш багатостраждальний народ. Тому такої великої ваги набуває щоденна роз'яснювальна робота — люди повинні знати, що самостійна Україна житиме заможно і дружно зі своїми сусідами, стане рідною матір'ю для всіх сущих на її землі.

Та скажемо чесно: наше Українське телебачення, яке мусило б узяти на себе основну агітаційну й роз'яснювальну роботу щодо майбутнього референдуму, практично залишається тим самим, що й у дні комуністичної монополії на слово. Замість того щоб надавати екран економістам, історикам, юристам, усім прогресивно мислячим людям, які пояснювали б доленосне для України значення прийнятого Акта, замість передач, які б допомагали людям зрозуміти, що Україна — велика держава, а не імперська колонія, наше телебачення демонструє російськомовні фільми, інформує про щось неістотне й другорядне, врешті, показує будь-що, лише не те, що пробуджує в людей національну свідомість.

Отже, можемо говорити про відвертий саботаж Українським телебаченням Акта про незалежність України. Це стає зрозумілим, коли взяти до уваги, що головою Державної телерадіокомпанії залишається М. Охмакевич.

Колишній завідуючий сектором ЦК Компартії України, що став головою Державного комітету по радіо і телебаченню ще при Щербицькому, бо тому дуже подобалися його принципові комуністичні погляди (навіть коли на другому чи третьому плані промайнув хрест, то передачі знімалися, а заодно знімалися з роботи й незаорені комуністичними догмами працівники), М. Охмакевич об'єктивно сприяв створенню й нагнітанню придатної для більшовицького путчу суспільної атмосфери. Керовані ним ідеологічні танки трощили найменші прояви всього національного, що було на Україні.

Рух Спілки письменників України категорично наполягає на звільненні М. Охмакевича — людини абсолютно несприйнятливої до ідеї національного і демократичного відродження України — з посади голови Державної телерадіокомпанії.

Незалежній Україні потрібне й справді незалежне телебачення, яке мусить відображати все розмаїття думок та ідей у будь-якій галузі, в тому числі й політиці. Отже, українському телебаченню треба щодня, в певний час — коли перед екранами найбільше людей — надавати можливість виступати представникам усіх політичних сил на Україні, а в суботу чи в неділю влаштовувати «круглі столи» з дискусіями про найболючіші проблеми республіки. Крім того, воно має відіграти просвітницьку роль — розкривати жителям України, надто тим, які мешкають на півдні і сході, хто ми є, звідки взялися, чому ми такі задурені і що є нашим справжнім інтересом?

Українське телебачення мусить зробити все, щоб наш народ, ідучи на референдум, добре усвідомлював, за що він подаватиме свій голос.

Віктор ТЕРЕН,
голова організації Руху Спілки письменників України.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Коли цей відкритий лист було підготовлено до друку, редакція «Голосу України» одержала інформацію з Телерадіомовної компанії України. 2 вересня там відбулася конференція представників трудових колективів компанії, на якій виступив її президент М. Охмакевич. Зокрема, він поставив питання про довіру йому як президентові.

З 410 делегатів від усіх дирекцій та організацій компанії 245 присутніх заявили про свою довіру М. Охмакевичу. 15 чоловік утрималися. Проти не голосував ніхто. Правда, частина технічних і творчих працівників компанії перед початком голосування демонстративно залишила зал, де проходила конференція.

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ

При розгляді питання про внесення в порядок денний роботи сесії Верховної Ради України проекту постанови про відміну рішення Президії Верховної Ради України щодо заборони діяльності Компартії України (внесено народним депутатом України Федором Панасюком).

Голосування проведено 4.9.1991 в 13 годин 21 хвилин
В голосуванні прийняло участь 313 депутатів
ЗА 54 ПРОТИ 204 УТРИМАЛОСЬ 19
НЕ ГОЛОСУВАЛО 36
Рішення НЕ ПРИЙНЯТО

Депутат		Округ	Результат
Алтунян	Г.О.	370	..ПР.........
Андріяка	О.О.	212	....
Архіпова	Г.Г.	406	....
Бабанський	Ю.В.	48	ЗА...........
Багров	М.В.	255	....
Базіляньский	Л.Л.	61	.......НЕ ГОЛ
Баландюк	М.С.	84	....
Бандурка	О.М.	388	..ПР.........
Баталов	В.Г.	338	..ПР.........
Батюшко	С.В.	374	..ПР.........
Бедь	В.В.	176	..ПР.........
Богатирьова	Р.В.	127	..ПР.........
Бойко	В.Л.	320	....
Бойко	І.Г.	192	..ПР.........
Бондаренко	А.Д.	351	ЗА...........
Бондаренко	В.С.	66	ЗА...........
Бондарєв	В.П.	164	....
Борзих	О.І.	53	....
Борщенко	І.О.	27	....
Булянда	О.О.	137	....
Біденний	В.К.	432	.......НЕ ГОЛ
Білий	Л.С.	193	..ПР.........
Білоусенко	О.Ф.	188	....
Ванєєв	Г.І.	238	....
Васильєва	Г.І.	208	....УТР......
Веретенніков	В.О.	79	..ПР.........
Влох	О.Г.	258	..ПР.........
Волощук	М.Ю.	175	..ПР.........
Воробйов	О.К.	194	ЗА...........
Віцяк	П.І.	45	..ПР.........
Гавриленко	М.М.	63	....
Гайовий	В.М.	166	..ПР.........
Галас	І.І.	171	ЗА...........
Ганжа	М.О.	391	..ПР.........
Герц	І.І.	173	.......НЕ ГОЛ
Глуховський	А.Я.	410	..ПР.........
Голобородько	О.М.	378	ЗА...........
Головач	В.М.	60	..ПР.........
Головко	Ю.П.	96	..ПР.........
Гоменюк	І.А.	191	....
Гордієнко	А.Л.	379	....
Горинь	М.М.	260	..ПР.........
Горін	Є.О.	293	..ПР.........
Гребенченко	Л.Г.	118	ЗА...........
Гринів	І.О.	276	..ПР.........
Гриньов	В.Б.	369	..ПР.........
Гришко	М.В.	442	..ПР.........
Гудима	О.В.	41	..ПР.........
Гуренко	С.І.	219	....
Данчевський	В.Я.	168	..ПР.........
Дем'янов	В.В.	189	....
Деркач	І.С.	266	..ПР.........
Дмитришин	Я.І.	40	..ПР.........
Дмитрієв	Є.І.	435	ЗА...........
Дорофєєв	В.М.	56	..ПР.........
Драч	І.Ф.	259	..ПР.........
Дронь	А.А.	449	....
Дубовський	А.І.	183	....УТР......
Дудченко	В.І.	307	..ПР.........
Ананьєв	В.І.	354	....
Аптер	Я.М.	246	....
Асеєв	Г.С.	440	....
Бабій	Д.В.	434	.......НЕ ГОЛ
Бадов	В.Ф.	92	..ПР.........
Байрака	М.М.	89	..ПР.........
Бандура	А.І.	138	....
Барабаш	О.Л.	87	..ПР.........
Батіг	М.І.	270	..ПР.........
Башкіров	М.В.	292	.......НЕ ГОЛ
Бичков	В.В.	401	....
Бойко	Б.Ф.	361	..ПР.........
Бойко	К.В.	416	..ПР.........
Бойко	І.В.	431	ЗА...........
Бондаренко	В.О.	377	..ПР.........
Бондарчук	А.І.	44	..ПР.........
Борейко	М.С.	161	..ПР.........
Бортник	В.Ф.	411	....
Будько	В.С.	163	....
Бутенко	А.І.	310	ЗА...........
Білий	В.П.	334	....
Білоблоцький	М.П.	421	..ПР.........
Валеня	І.Ю.	372	..ПР.........
Васильєв	В.І.	129	..ПР.........
Васін	Є.М.	316	..ПР.........
Виноградський	М.П.	282	..ПР.........
Волковецький	С.В.	200	..ПР.........
Воробйов	О.М.	343	..ПР.........
Воєвода	М.Т.	418	....УТР......
Габор	І.М.	174	....
Гаврилов	А.В.	256	....
Гайсінський	Ю.О.	373	.......НЕ ГОЛ
Гальцев	П.С.	303	..ПР.........
Герасименко	С.Д.	149	....УТР......
Гетьман	В.П.	425	..ПР.........
Гнаткевич	Ю.В.	8	....
Головатий	С.П.	18	..ПР.........
Головенко	М.Я.	296	..ПР.........
Голубець	М.А.	198	..ПР.........
Гопей	І.О.	326	..ПР.........
Горинь	Б.М.	272	..ПР.........
Горохівський	Л.Т.	356	..ПР.........
Грабін	В.В.	344	ЗА...........
Гринчук	І.А.	35	ЗА...........
Гринів	Є.А.	271	..ПР.........
Грицай	І.Т.	290	....УТР......
Грищенко	І.М.	350	....
Гуменюк	М.В.	363	..ПР.........
Гусєв	В.І.	113	..ПР.........
Дашивець	Г.А.	152	....
Демидов	Г.В.	254	....
Дзюба	М.Г.	11	..ПР.........
Дмитрук	Л.М.	426	....УТР......
Дорогунцов	С.І.	299	..ПР.........
Дорошенко	І.К.	109	..ПР.........
Дробінський	В.Г.	420	..ПР.........
Дубенков	Г.О.	33	ЗА...........
Дубров	Л.В.	85	....УТР......
Дума	З.Є.	202	..ПР.........
Дунтау	О.М.	304	..ПР...
Дурдинець	В.В.	230	....
Дідик	М.А.	31	....
Ейсмонт	В.Ю.	216	....
Жук	В.В.	436	ЗА.....
Завадська	К.П.	359	..ПР...
Задорожний	Б.В.	139	..ПР...
Залудяк	М.І.	321	....
Заєць	І.О.	17	..ПР...
Звягільський	Ю.Л.	112	..ПР...
Казак	Л.В.	257	....
Калинець	І.О.	274	..ПР...
Капштик	І.М.	210	..ПР...
Карпенко	В.О.	14	..ПР...
Качура	Б.В.	382	..ПР...
Кельман	Д.І.	172	..ПР...
Кисельов	А.В.	142	..ПР...
Коваленко	М.М.	215	..ПР...
Козаренко	В.І.	54	....
Колеснік	С.В.	143	..ПР...
Колісниченко	М.П.	252	....
Кондратьєв	Я.Ю.	12	....УТР
Корж	А.В.	76	..ПР...
Корнієнко	Л.Я.	381	..ПР...
Коробко	М.І.	93	..ПР...
Костенко	Ю.І.	22	..ПР...
Косів	М.В.	277	....
Кравчук	Л.М.	39	..ПР...
Крижанівський	В.П.	10	..ПР...
Крючков	В.Д.	232	ЗА.....
Куніцин	С.В.	247	..ПР...
Куцай	І.Л.	213	....
Кушнарьов	Є.П.	376	..ПР...
Кієшик	П.А.	325	ЗА.....
Кіпаріс	Ф.С.	317	.......Н
Лебедик	П.В.	396	..ПР...
Леміш	В.П.	46	....
Лобач	В.І.	59	....
Локтєв	С.В.	120	ЗА.....
Лук'яненко	Л.Г.	196	.......Н
Ліщина	Б.М.	64	....
Ляхов	І.А.	67	....
Мазур	В.Д.	101	ЗА.....
Макар	І.І.	279	..ПР...
Македонський	І.І.	308	....
Марков	Б.І.	395	..ПР...
Мартиненко	В.П.	319	....
Марченко	В.Р.	347	ЗА.....
Маслов	М.І.	28	ЗА.....
Масол	В.А.	450	....
Матвєєв	В.Й.	285	....
Мацялко	М.В.	360	....
Медведєв	В.Г.	99	..ПР...
Мельник	Б.П.	314	..ПР...
Мельничук	В.Г.	155	..ПР...
Мещеряков	В.Ф.	366	..ПР...
Михайлюк	В.П.	211	....
Мокроусов	А.О.	19	....
Мороз	О.В.	283	ЗА.....
Московка	В.М.	365	..ПР...
Мотюк	М.П.	364	..ПР...
Нагулко	Т.Д.	407	..ПР...
Негода	В.Ф.	95	....
Нечипоренко	О.Л.	220	..ПР...
Новіков	В.Я.	141	....
Ніколаєнко	І.А.	222	.......Н
Омельченко	М.Г.	102	ЗА.....
Остапенко	О.Ф.	57	....
Остроущенко	С.В.	298	ЗА.....
Павличко	Д.В.	358	..ПР...
Павліченко	В.К.	240	....
Панасовський	О.Г.	121	ЗА.....
Панченко	В.Є.	225	..ПР...
Пасічник	І.Д.	428	..ПР...
Передрій	Б.І.	328	....
Петренко	В.О.	195	....
Петров	В.М.	322	....
Печеров	А.В.	309	....
Пилипчук	В.М.	333	..ПР...
Плоскочос	І.М.	353	ЗА.....
Поджаров	І.І.	311	ЗА.....
Поличко	А.В.	170	..ПР...
Поперняк	А.Н.	412	....
Попов	М.М.	73	ЗА.....

АТИ
АННЯ

...док денний ...ту постанови ...ади України ...їни (внесено ...анасюком).

...І хвилин ...утатів

	Округ	Результат
В.І.	354	....
Я.М.	246	....
Г.С.	440	....
Д.В.	434	.......НЕ ГОЛ
В.Ф.	92	..ПР.........
М.М.	89	..ПР.........
А.І.	138	....
О.Л.	87	..ПР.........
М.І.	270	..ПР.........
М.В.	292	.......НЕ ГОЛ
В.В.	401	....
Б.Ф.	361	..ПР.........
К.В.	416	..ПР.........
І.В.	431	ЗА...........
В.О.	377	..ПР.........
А.І.	44	..ПР.........
М.С.	161	..ПР.........
В.Ф.	411	....
В.С.	163	....
А.І.	310	ЗА...........
В.П.	334	....
М.П.	421	..ПР.........
Г.Ю.	372	..ПР.........
В.І.	129	..ПР.........
Є.М.	316	..ПР.........
М.П.	282	..ПР.........
С.В.	200	..ПР.........
О.М.	343	..ПР.........
М.Т.	418	....УТР......
І.М.	174	....
А.В.	256	....
Ю.О.	373	.......НЕ ГОЛ
П.С.	303	..ПР.........
С.Д.	149	....УТР......
В.П.	425	..ПР.........
Ю.В.	8	....
С.П.	18	..ПР.........
М.Я.	296	..ПР.........
М.А.	198	..ПР.........
І.О.	326	..ПР.........
Б.М.	272	..ПР.........
Л.Т.	356	..ПР.........
В.В.	344	ЗА...........
І.А.	35	ЗА...........
Є.А.	271	..ПР.........
І.Т.	290	....УТР......
І.М.	350	....
М.В.	363	..ПР.........
В.І.	113	..ПР.........
Г.А.	152	....
Г.В.	254	....
М.Г.	11	..ПР.........
Л.М.	426	....УТР......
С.І.	299	..ПР.........
І.К.	109	..ПР.........
В.Г.	420	..ПР.........
Г.О.	33	ЗА...........
Л.В.	85	....УТР......
З.Є.	202	..ПР.........

Дунтау	О.М.	304	..ПР.........
Дурдинець	В.В.	230	....
Дідик	М.А.	31	....
Ейсмонт	В.Ю.	216	....
Жук	В.В.	436	ЗА...........
Завадська	К.П.	359	..ПР.........
Задорожний	Б.В.	139	..ПР.........
Залудяк	М.І.	321	.......НЕ ГОЛ
Заєць	І.О.	17	..ПР.........
Звягільський	Ю.Л.	112	..ПР.........
Казак	Л.В.	257	....
Калинець	І.О.	274	..ПР.........
Капштик	І.М.	210	..ПР.........
Карпенко	В.О.	14	..ПР.........
Качура	Б.В.	382	..ПР.........
Кельман	Д.І.	172	..ПР.........
Кисельов	А.В.	142	..ПР.........
Коваленко	М.М.	215	..ПР.........
Козаренко	В.І.	54	.......[illegible] ГОЛ
Колеснік	С.В.	143	..ПР.........
Колісниченко	М.П.	252	....
Кондратьєв	Я.Ю.	12	....УТР......
Корж	А.В.	76	..ПР.........
Корнієнко	Л.Я.	381	..ПР.........
Коробко	М.І.	93	..ПР.........
Костенко	Ю.І.	22	..ПР.........
Косів	М.В.	277	....
Кравчук	Л.М.	39	..ПР.........
Крижанівський	В.П.	10	..ПР.........
Крючков	В.Д.	232	ЗА...........
Куніцин	С.В.	247	..ПР.........
Куцай	І.Л.	213	....
Кушнарьов	Є.П.	376	..ПР.........
Кіяшик	П.А.	325	ЗА...........
Кіпаріс	Ф.С.	317	.......НЕ ГОЛ
Лебедик	П.В.	396	..ПР.........
Леміш	В.П.	46	....
Лобач	В.І.	59	....
Локтєв	С.В.	120	ЗА...........
Лук'яненко	Л.Г.	196	.......НЕ ГОЛ
Ліщина	Б.М.	64	....
Ляхов	І.А.	67	....
Мазур	В.Д.	101	ЗА...........
Макар	І.І.	279	..ПР.........
Македонський	І.І.	308	....
Марков	Б.І.	395	..ПР.........
Мартиненко	В.П.	319	....
Марченко	В.Р.	347	ЗА...........
Маслов	М.І.	28	ЗА...........
Масол	В.А.	450	....
Матвєєв	В.Й.	285	.......[illegible] ГОЛ
Мацялко	М.В.	360	....
Медведєв	В.Г.	99	..ПР.........
Мельник	Б.П.	314	..ПР.........
Мельничук	В.Г.	155	..ПР.........
Мещеряков	В.Ф.	366	..ПР.........
Михайлюк	В.П.	211	....
Мокроусов	А.О.	19	....
Мороз	О.В.	283	ЗА...........
Московка	В.М.	365	..ПР.........
Мотюк	М.П.	364	..ПР.........
Нагулко	Т.Д.	407	..ПР.........
Негода	В.Ф.	95	....
Нечипоренко	О.Л.	220	..ПР.........
Новіков	В.Я.	141	....
Ніколаєнко	І.А.	222	.......НЕ ГОЛ
Омельченко	М.Г.	102	ЗА...........
Остапенко	О.Ф.	57	....
Остроущенко	С.В.	298	ЗА...........
Павличко	Д.В.	358	..ПР.........
Павліченко	В.К.	240	....
Панасовський	О.Г.	121	ЗА...........
Панченко	В.Є.	225	..ПР.........
Пасічник	І.Д.	428	..ПР.........
Передрій	Б.І.	328	....
Петренко	В.О.	195	....
Петров	В.М.	322	....
Печеров	А.В.	309	....
Пилипчук	В.М.	333	..ПР.........
Плосконос	І.М.	353	ЗА...........
Поджаров	І.І.	311	ЗА...........
Поличко	А.В.	170	..ПР.........
Поперняк	А.Н.	412	....
Попов	М.М.	73	ЗА...........
Дупляк	М.С.	159	..ПР.........
Духов	Б.І.	7	....
Дідоренко	Е.О.	49	ЗА...........
Желіба	В.І.	233	....
Жуков	В.Р.	131	..ПР.........
Загородній	Г.Д.	422	.......НЕ ГОЛ
Зайко	Я.Я.	153	..ПР.........
Захарук	Д.В.	205	..ПР.........
Збітнєв	Ю.І.	4	..ПР.........
Зінченко	А.Л.	24	..ПР.........
Казміpук	В.Й.	383	....
Каменчук	С.О.	335	ЗА...........
Карасик	В.М.	384	....
Касьяненко	А.І.	393	....
Квасов	В.І.	51	....УТР......
Кендзьор	Я.М.	278	..ПР.........
Кислий	П.С.	15	..ПР.........
Ковінько	А.І.	331	.......НЕ ГОЛ
К[illegible]ський	Б.І.	268	..ПР.........
Ко[illegible]нець	В.В.	355	..ПР.........
Колеснік	О.М.	385	.......НЕ ГОЛ
Кондряков	О.М.	239	....
Коржик	В.І.	386	.......НЕ ГОЛ
Корнєєв	А.В.	110	ЗА...........
Короленко	Є.С.	181	....УТР......
Костюк	О.В.	337	..ПР.........
Коцюба	О.П.	16	....УТР......
Криволап	В.І.	419	..ПР.........
Крупа	Л.М.	362	..ПР.........
Кузьменко	М.І.	253	....
Курашик	В.В.	245	....
Кучма	Л.Д.	81	..ПР.........
Ку[illegible]	В.В.	445	....
Кінах	А.К.	284	..ПР.........
Лазаренко	П.І.	107	....
Левченко	Г.П.	371	.......НЕ ГОЛ
Лисенко	А.О.	439	....УТР......
Л[illegible]нко	А.О.	302	..ПР.........
Л[illegible]івський	Р.М.	281	..ПР.........
Лісовенко	В.Т.	448	....
Любенчук	М.І.	414	.......НЕ ГОЛ
Ляшко	В.І.	125	....
Мазур	Ю.М.	295	..ПР.........
Макаренко	С.М.	134	....
Макеєнко	В.В.	209	....
Мармазов	Є.В.	235	ЗА...........
Мартинчук	В.Й.	214	....УТР......
Марченко	І.Д.	117	..ПР.........
Маслюк	Г.Є.	115	..ПР.........
Матвієнко	А.С.	30	....УТР......
Мат[illegible]ко	А.С.	243	ЗА...........
Ма[illegible]н	В.А.	126	....
Мельник	А.М.	97	....
Мельник	М.Є.	37	..ПР.........
Меньшов	В.О.	104	....
Мисник	П.О.	446	.......НЕ ГОЛ
Мовчан	П.М.	2	..ПР.........
Мокін	Б.І.	23	....
Мороз	О.О.	224	.......НЕ ГОЛ
Мостиський	А.Б.	42	..ПР.........
Мусієнко	І.М.	234	ЗА...........
Науменко	М.В.	404	..ПР.........
Некрасов	В.П.	237	....
Новицький	Є.А.	204	.......НЕ ГОЛ
Носов	В.В.	318	..ПР.........
Олійник	Б.С.	26	ЗА...........
Осадчук	П.І.	207	..ПР.........
Островський	З.В.	146	....
Павленко	Ф.О.	228	....
Павлов	В.О.	77	....УТР......
Павлюк	С.П.	280	..ПР.........
Панасюк	Ф.Т.	162	ЗА...........
Парасунько	М.В.	47	....
Пауль	В.Й.	144	ЗА...........
Перепадін	О.І.	251	....
Петренко	М.Я.	324	....
Петін	В.М.	400	....
Пилипенко	В.В.	306	ЗА...........
Пиріг	Л.А.	203	..ПР.........
Плющ	І.С.	221	..ПР.........
Подчос	Г.С.	32	.......НЕ ГОЛ
Полях	В.І.	423	ЗА...........
Попик	І.В.	36	....
Попович	І.В.	177	..ПР.........

Порада	О.М.
Портной	В.С.
Правденко	С.М.
Причкін	О.О.
Протасов	В.І.
Пустовойтенко	В.П.
Пушик	С.Г.
Півень	М.І.
Піскун	О.І.
Ребрик	Б.В.
Ревенко	М.М.
Рибальченко	А.А.
Родигін	В.М.
Романчук	В.М.
Романюк	В.С.
Рудик	В.Н.
Рябоконь	О.Г.
Саєвін	О.М.
Савченко	А.П.
Салій	І.М.
Санін	В.Н.
Сватков	Л.Б.
Севастьянов	В.І.
Сербін	Ю.С.
Симоненко	В.К.
Сичов	В.О.
Скорик	Л.П.
Слєднєв	В.П.
Сметанін	В.І.
Снігірьов	М.М.
Спаський	О.М.
Стадниченко	В.Я.
Степенко	В.І.
Стрельников	В.К.
Стус	В.І.
Сухий	В.В.
Сівкова	Л.М.
Табурянський	Л.І.
Тарасенко	О.Г.
Теряник	В.І.
Тихонов	В.М.
Толстоухов	А.В.
Топалов	В.А.
Уманець	Ю.І.
Федоров	В.Г.
Фокін	В.П.
Філенко	В.П.
Хижняк	В.М.
Хмара	С.І.
Ходоровський	Г.І.
Хомич	Д.М.
Цеков	С.П.
Чародєєв	О.В.
Чепурний	А.Г.
Череп	В.І.
Чернявський	О.П.
Чорновіл	В.М.
Чулаков	Є.Р.
Чураков	В.М.
Шаповал	В.Н.
Швайка	М.А.
Швець	В.Р.
Шевченко	В.І.
Шевченко	О.Є.
Шершун	М.Х.
Шинкарук	В.М.
Шкарбан	М.І.
Шовкошитний	В.Ф.
Щербина	В.О.
Івасюк	В.П.
Ізмалков	В.М.
Істратенко	М.В.
Еліашевич	І.В.
Ємельянов	О.С.
Єршов	А.В.
Юрченко	А.П.
Яворівський	В.О.
Яковишин	Л.Г.
Яришев	М.М.
Ясинський	В.В.
Яценко	В.М.

ГОЛОС України

Дупляк	М.С.	159	ПР
Духов	Б.І.	7	
Дідоренко	Е.О.	49	ЗА
Желіба	В.І.	233	
Жуков	В.Р.	131	ПР
Загородній	Г.Д.	422	НЕ ГОЛ
Зайко	Я.Я.	153	ПР
Захарук	Д.В.	205	ПР
Збітнєв	Ю.І.	4	ПР
Зінченко	А.Л.	24	ПР
Казмірук	В.Й.	383	
Каменчук	С.О.	335	ЗА
Карасик	В.М.	384	
Касьяненко	А.І.	393	
Квасов	В.І.	51	УТР
Кендзьор	Я.М.	278	ПР
Кислий	П.С.	15	ПР
Ковінько	А.І.	331	НЕ ГОЛ
Ко[illegible]ський	Б.І.	268	ПР
Ко[illegible]нець	В.В.	355	ПР
Колеснік	О.М.	385	НЕ ГОЛ
Кондряков	О.М.	239	
Коржик	В.І.	386	НЕ ГОЛ
Корнєєв	А.В.	110	ЗА
Короленко	Є.С.	181	УТР
Костюк	О.В.	337	ПР
Коцюба	О.П.	16	УТР
Криволап	В.І.	419	ПР
Крупа	Л.М.	362	ПР
Кузьменко	М.І.	253	
Курашик	В.В.	245	
Кучма	Л.Д.	81	ПР
Ку[illegible]	В.В.	445	
Кінах	А.К.	284	ПР
Лазаренко	П.І.	107	
Левченко	Г.П.	371	НЕ ГОЛ
Лисенко	А.О.	439	УТР
Л[illegible]нко	А.О.	302	ПР
Л[illegible]івський	Р.М.	281	ПР
Лісовенко	В.Т.	448	
Любенчук	М.І.	414	НЕ ГОЛ
Ляшко	В.І.	125	
Мазур	Ю.М.	295	ПР
Макаренко	С.М.	134	
Макеєнко	В.В.	209	
Мармазов	Є.В.	235	ЗА
Мартинчук	В.Й.	214	УТР
Марченко	І.Д.	117	ПР
Маслюк	Г.Є.	115	ПР
Матвієнко	А.С.	30	УТР
Мат[illegible]ко	А.С.	243	ЗА
Ма[illegible]н	В.А.	126	
Мельник	А.М.	97	
Мельник	М.Є.	37	ПР
Меньшов	В.О.	104	
Мисник	П.О.	446	НЕ ГОЛ
Мовчан	П.М.	2	ПР
Мокін	Б.І.	23	
Мороз	О.О.	224	НЕ ГОЛ
Мостиський	А.Б.	42	ПР
Мусієнко	І.М.	234	ЗА
Науменко	М.В.	404	ПР
Некрасов	В.П.	237	
Новицький	Є.А.	204	НЕ ГОЛ
Носов	В.В.	318	ПР
Олійник	Б.С.	26	ЗА
Осадчук	П.І.	207	ПР
Островський	З.В.	146	
Павленко	Ф.О.	228	
Павлов	В.О.	77	УТР
Павлюк	С.П.	280	ПР
Панасюк	Ф.Т.	162	ЗА
Парасунько	М.В.	47	
Пауль	В.Й.	144	ЗА
Перепадін	О.І.	251	
Петренко	М.Я.	324	
Петін	В.М.	400	
Пилипенко	В.В.	306	ЗА
Пиріг	Л.А.	203	ПР
Плющ	І.С.	221	ПР
Подчос	Г.С.	32	НЕ ГОЛ
Поляк	В.І.	423	ЗА
Попик	І.В.	36	
Попович	І.В.	177	ПР
Порада	О.М.	182	НЕ ГОЛ
Портной	В.С.	441	
Правденко	С.М.	83	
Причкін	О.О.	190	НЕ ГОЛ
Протасов	В.І.	74	ПР
Пустовойтенко	В.П.	78	
Пушик	С.Г.	199	ПР
Півень	М.І.	132	ПР
Піскун	О.І.	342	ПР
Ребрик	Б.В.	206	ПР
Ревенко	М.М.	437	ЗА
Рибальченко	А.А.	305	
Родигін	В.М.	147	ЗА
Романчук	В.М.	178	ПР
Романюк	В.С.	267	ПР
Рудик	В.Н.	165	ПР
Рябоконь	О.Г.	218	
Савін	О.М.	25	
Савченко	А.П.	286	НЕ ГОЛ
Салій	І.М.	13	
Санін	В.Н.	368	
Сватков	Л.Б.	323	ПР
Севастьянов	В.І.	241	ПР
Сербін	Ю.С.	348	ПР
Симоненко	В.К.	297	ПР
Сичов	В.О.	187	ПР
Скорик	Л.П.	1	ПР
Слєднєв	В.П.	108	ПР
Сметанін	В.І.	80	ПР
Снігірьов	М.М.	312	
Спаський	О.М.	150	ПР
Стадниченко	В.Я.	315	НЕ ГОЛ
Степенко	В.І.	330	
Стрельников	В.К.	392	
Стус	В.І.	433	
Сухий	В.В.	103	НЕ ГОЛ
Сівкова	Л.М.	123	ПР
Табурянський	Л.І.	82	ПР
Тарасенко	О.Г.	227	УТР
Теряник	В.І.	58	ПР
Тихонов	В.М.	52	ЗА
Толстоухов	А.В.	148	ЗА
Топалов	В.А.	122	ПР
Уманець	Ю.І.	394	ПР
Федоров	В.Г.	158	
Фокін	В.П.	6	
Філенко	В.П.	387	ПР
Хижняк	В.М.	34	ЗА
Хмара	С.І.	261	
Ходоровський	Г.І.	430	
Хомич	Д.М.	91	ПР
Цеков	С.П.	248	
Чародеєв	О.В.	116	ПР
Чепурний	А.Г.	380	НЕ ГОЛ
Череп	В.І.	349	ПР
Чернявський	О.П.	352	
Чорновіл	В.М.	264	
Чулаков	Є.Р.	100	ЗА
Чураков	В.М.	145	
Шаповал	В.Н.	427	
Швайка	М.А.	273	ПР
Швець	В.Р.	223	НЕ ГОЛ
Шевченко	В.І.	133	
Шевченко	О.Є.	5	
Шершун	М.Х.	339	ПР
Шинкарук	В.М.	289	УТР
Шкарбан	М.І.	327	НЕ ГОЛ
Шовкошитний	В.Ф.	20	ПР
Щербина	В.О.	375	ПР
Івасюк	В.П.	9	ПР
Ізмалков	В.М.	185	ПР
Істратенко	М.В.	86	ПР
Єліашевич	І.В.	167	ПР
Ємельянов	О.С.	417	НЕ ГОЛ
Єршов	А.В.	341	УТР
Юрченко	А.П.	402	ЗА
Яворівський	В.О.	229	ПР
Яковишин	Л.Г.	444	ПР
Яришев	М.М.	70	НЕ ГОЛ
Ясинський	В.В.	140	ЗА
Яценко	В.М.	157	ПР
Поровський	М.І.	340	ПР
Потебенько	М.О.	291	
Прихолько	В.А.	447	НЕ ГОЛ
Продан	К.К.	106	
Пулінець	П.М.	397	ПР
Пучко	О.О.	390	
Пшеничников	А.Є.	244	ЗА
Підяблонський	М.І.	136	
Рапій	Р.К.	346	
Рева	В.М.	249	ЗА
Резнік	Б.Я.	301	ПР
Рибін	О.М.	151	УТР
Романов	Ю.С.	294	
Романюк	В.С.	415	
Руденко	В.М.	336	ПР
Рябоконь	В.П.	29	
Рябченко	М.А.	90	ПР
Савельєв	О.Е.	313	ЗА
Савчук	А.Я.	38	ПР
Сальніченко	В.М.	62	ПР
Сацький	В.А.	180	ПР
Свідерський	Ф.Ф.	43	ПР
Семенець	С.В.	443	ПР
Серебрянников	Ю.П.	111	ПР
Ситник	В.П.	329	
Скальський	В.В.	409	
Слободенюк	В.М.	98	
Слєсаренко	В.М.	179	ПР
Смирнов	Ю.К.	130	
Соболєв	С.В.	184	ПР
Спис	М.М.	250	НЕ ГОЛ
Старіченко	О.Г.	124	
Стецьків	Т.С.	275	ПР
Ступніков	Ю.І.	236	
Сугоняко	О.А.	154	НЕ ГОЛ
Сухоруков	А.О.	367	ПР
Сівцов	М.П.	105	
Танюк	Л.С.	3	ПР
Терехов	В.П.	242	
Тимчук	С.А.	405	ПР
Ткачук	А.Ф.	403	ПР
Толубко	В.Б.	287	ЗА
Тризна	В.С.	114	
Усатенко	В.І.	389	ПР
Фесун	Н.А.	413	
Фоменко	Г.П.	65	ЗА
Хананов	Е.А.	71	
Хилюк	О.О.	156	ПР
Хмельнюк	В.Я.	300	НЕ ГОЛ
Хоменко	М.Г.	345	
Хотлубей	Ю.Ю.	135	ПР
Церт	М.П.	69	ПР
Чебан	О.О.	288	
Червоній	В.М.	332	ПР
Черненко	В.Г.	119	ПР
Чобіт	Д.В.	269	ПР
Чорнокур	В.Р.	88	ПР
Чумак	А.С.	399	ПР
Чучук	М.Є.	197	ПР
Шариков	Б.І.	398	ЗА
Шведенко	М.М.	72	
Шевченко	В.П.	186	ПР
Шевченко	О.Т.	357	
Шепа	В.В.	169	ПР
Шеховцов	О.Д.	128	ЗА
Шишкін	В.І.	226	
Шлемко	В.Т.	201	ПР
Шульга	М.О.	68	
Іваничук	Р.І.	265	ПР
Ігнатенко	В.В.	231	
Іоффе	Ю.Я.	55	
Євтухов	В.І.	94	ПР
Єльченко	Ю.Н.	424	
Ємець	О.І.	21	ПР
Єщенко	З.М.	217	ПР
Юхновський	І.Р.	263	ПР
Ягоферов	А.М.	50	ПР
Янушевич	С.А.	160	ПР
Ярчук	М.М.	408	
Яхеєва	Т.М.	438	ПР
Яцуба	В.Г.	75	ЗА

ПРИМІТКА: чистий рядок означає, що депутата на час голосування не було в залі.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЩЕ

ХТО Й ЯК

24 серпня Україна легітимізувала свою незалежність. Але сказавши «А», потрібно казати й «Б» — тобто реалізовувати цю незалежність. Насамперед в економіці, бо яка буде з неї користь, якщо люди житимуть у таких самих ганебних умовах, як і раніше. Про те, що заважає й заважатиме нам на цьому шляху, які проблеми слід вирішувати у першу чергу, розмірковує член Президії Верховної Ради України, голова Комісії з питань економічної реформи і управління народним господарством Володимир ПИЛИПЧУК.

— Я законодавець, але дуже часто беру на себе ще чиїсь функції. Скажімо, ті ж гроші — це справа Кабінету, але ж бачу, що вони не хочуть її робити...

— Якщо Україна буде незалежною державою й перейде до ринкових відносин — її люди будуть одними з найбагатших у Європі. Й п'ята графа за цих умов нікому не буде цікавою — людину цінуватимуть насамперед за її розумові здібності, за її духовність, за результати її роботи...

— Верховна Рада України умовно розділилася на три групи. Одна вже довгий час добивається незалежності; друга — ті, хто зав'язаний на перевороті, брав у ньому якусь участь — хоче відокремитися на українській території, аби уникнути відповідальності; третя група категорично проти. Але історичний Акт прийнято!

Серед причин, які зумовили це рішення, те, що економічна ситуація критична, народне господарство йде до краху, і ми маємо сьогодні координувати зусилля з республіками, а не з центром — йде процес дезинтеграції Союзу РСР, який спинити неможливо. Але можна розробити перехідний період таким чином, щоб ця дезинтеграція була контрольованою. Союз, зруйнувавшись, не повинен передушити держави—республіки.

Проте в нас на сьогодні немає чи не головного — власної грошової одиниці. На її введення, навіть, якщо виходити з суто технічного боку (виготовлення і т. ін), необхідно більше року. Тобто може плануватися впровадження української валюти з 1993 року.

— Суперечки щодо цього точаться давно, але, здається, лише 24 серпня було прийнято остаточне рішення...

— Концепція переходу до ринку, прийнята парламентом, включала введення валюти. Але тільки нині, у зв'язку з відомою ситуацією та вимогою демократичних сил провести зміни в політиці й економіці, партійний апарат нібито сприйняв це серйозно. Раніше було так: вони нехай собі голосують, а голова Кабінету міністрів відтягує впровадження. Хоча в червні, наприклад, мною було підписано протокол про наміри із швейцарською фірмою. Він передбачає будівництво фабрики, де виготовлятимуться всі цінні папери (а не тільки гроші) і фабрики з виробництва спеціального паперу, фарби. Коштуватиме це всього-на-всього 80 мільйонів доларів, включаючи друкування першої партії грошей.

— А я пам'ятаю, що йшлося про суми, більші ніж навіть 200 мільйонів доларів?

— Так, дійсно. За вказівкою партапарату колишній голова правління Українського банку казав, що тільки за виготовлення власних грошей потрібно буде заплатити понад 200 мільйонів доларів. А все у комплексі, мовляв, потягне на 2 мільярди. Тобто навмисне залякували депутатів, населення, що нібито це надто довго й дорого. Та й досі відтягують — адже нещодавно голова правління Укрбанку відмовився підписати ту угоду з швейцарською фірмою. Сказав: приймайте Верховною Радою. Але Концепцію вже прийнято, тож це не просто нерішучість, а свідоме блокування справи.

До речі, ось у мене є документи, які свідчать про те, що Кабінет міністрів 3 серпня прийняв рішення про виготовлення у Франції купонів багаторазового користування. Коштує це 9 мільйонів доларів. А можна ж було додати кілька мільйонів і виготовити вже власні гроші!

— Складається таке враження, що немає взаємодії між вашою комісією та урядом. А якщо є, то які її принципи?

— Ми багато разів вели переговори, аби разом працювати й швидко проводити реформи. Вони погоджуються, а потім знову роблять щось своє. Так само й на Верховній Раді. Я вніс декілька економічних постанов: Про передачу організацій союзного підпорядкування у республіканську власність (механізм, що робити Кабінетові тощо), Про реорганізацію Укрбанку і Зовнішекономбанку СРСР і передачу їхніх функцій Національному банкові, Про захист іноземних інвестицій на Україні. Проекти Законів про роздержавлення власності і про товарну біржу — а вони навіть не виносяться на засідання Президії. Їх навмисне блокують.

— І Ви не маєте жодних можливостей примусити?

— Я можу сказати, що Голова Верховної Ради не зацікавлений або йому не до того. В усякому разі ці документи не винесено на розгляд Президії. Я вважаю: сьогодні парламент і уряд є паралітиками. Дострокові вибори слід призначити ще й через те, що у Верховній Раді дуже багато людей, які підтримали путч, які стоять на консервативних позиціях, які не розуміються на ринковій економіці. А для того, щоб досягти зрушень, треба аби над цим працювали фахівці. У нас же 26 економістів, які мають вчені ступені. (Для порівняння: в парламентах усіх розвинених держав до 75 відсотків юристів і економістів). З цих 26 лише 4 послідовно стоять на ринкових позиціях. Інші просто підіймають руки з чужого голосу (викликали на вулицю Орджонікідзе, де знаходився ЦК КПУ, і казали: ця стаття — за, а ця — проти). Результат усі бачили: капіталізм, експлуатація — цим лякали увесь час.

Ніякий ринок був неможливий, доки існувала четверта влада — змінити систему можна лише, позбувшись цієї влади КПРС. Змінивши старі кадри, які підбиралися не за фаховими чи розумовими здібностями, а за належністю до партії, за ідеологічною незаміненністю. Маю сказати, що до свого депутатства я розумів дещо про наші «керівні» кадри, але не міг повірити, що підбираються саме слабкіші... А коли зіткнувся з багатьма економічними міністерствами, був вражений: адже там є відверто тупі люди... Ось чому серйозні зрушення в економіці і серйозний суверенітет неможливі, якщо не призначити дострокових виборів.

— Годі політики, перейдемо до економіки... Як вводитимуться власні гроші, коли існує союзна банківська система?

— Гаразд, доки в нас існує спільна грошова система, ми повинні спільними зусиллями регулювати емісію, дії банків і т. ін.

Наш Національний банк має емісійну функцію, і це записано в Законі про банки й банківську діяльність в Україні. Проте поки що, в умовах спільної грошової системи, емісійна функція належить виключно центру. Я розмовляв з Г. Явлінським і він прийняв мою пропозицію, аби республіки, які допускають безтоварну емісію, оформляли її як дебіторську заборгованість республікам, які цього не допустили. До речі, колись Г. Явлінський теж пропонував для Росії робити позначки на союзних карбованцях, але Держбанк СРСР цього також не дозволив.

— Чи ми маємо достатньо досвідчених фахівців, аби вести власну банківську й грошову політику?

— По-перше, емісійна функція не була властива республіканській конторі Держбанку СРСР, тож звідки було взятися спеціалістам? Щоправда, емісійний відділ існує. Мною організовано за допомогою Б. Гаврилишина групу іноземних фахівців, завдання яких полягатиме в тому, що на період виготовлення українських грошей вони мають розробити технологію їх впровадження, послідовність, етапи, визначення курсу грошей, вступу до валютних спілок з іншими державами. Одночасно вестиметься підготовка власних кадрів.

— А закони, яких Україна не має? Скажімо, Закон про оренду, який уже тривалий час готують, але до цього часу ще не винесено на розгляд Верховної Ради. Проте ж існує вже сьогодні багато орендних підприємств — як їм працювати?

— Моя думка щодо цього така: у кожній справі є ключ для розв'язання проблеми. На мою думку, він такий: закон про оренду може складатися з трьох-чотирьох статей. Перша: власник має право здавати своє майно в оренду; друга: орендна плата не може бути більшою за суму амортизаційних відрахувань плюс банківський відсоток; третя: в умови договору не можна включати ніяких інших послуг, крім грошової оплати; й четверта: решта визначається договором між орендарем і орендодавцем. І все.

— А згідно з союзними Основами законодавства орендар має ще й виконувати держзамовлення. Проте українського закону немає. Чим же мають регулюватися відносини між орендарем і орендодавцем?

— Ті питання, що не врегульовані республіканським законодавством, вирішуються відповідно до союзного. Це не означає, що на нашій території діють закони СРСР — вони лише використовуються.

Щодо оренди — вона не змінює форми власності. А щоб прийти до ринку, потрібно існуючу економіку демонополізувати. Насамперед це стосується власності. А оренда не є перехідною формою, вона існуватиме й за приватної власності.

— Але з огляду на політичну ситуацію дворічної давності, коли й приймалися Основи законодавства про оренду, приватна власність ще була небезпечним гаслом...

— Тоді ми говорили про неї, але сприймалося це як капіталізм, експлуатація... Тепер бачимо, що капіталізм є взірцем ведення господарства: за нього можна досягнути найвищого рівня соціального захисту населення. Сьогодні ж наше законодавство не забезпечує радикальних змін економічних відносин.

— Але в ньому є стаття про викуп орендованого майна...

— З точки зору ринкової економіки цією статтею порушується недоторканість власності. Тобто в ринкових умовах не можна ж примушувати власника продавати своє майно, навіть якщо йдеться про власність державну. Не треба гвалтувати держава.

— Але ми не маємо ще Закону про роздержавлення...

ПОТРІБНО РЕАЛІЗУВАТИ

ЦЕ ЗРОБИТЬ?

— Як усі пам'ятають, 3 серпня минулого року, коли приймався Закон про економічну незалежність України, (його виносила наша Комісія), було ухвалено постанову про те, які закони необхідно підготувати урядові. Там було записано: до першого жовтня 1990 року Кабінетові міністрів підготувати Закон про роздержавлення. Але ж був ЦК КПУ, який казав комуністам у Кабінеті цей закон загальмувати... Що й було успішно виконано — до цієї пори Закон не внесений.

— Але ж його чекають колективи підприємств. А верхівка й не чекає — роздержавлюється на власну користь...

— Ми прийняли Постанову про припинення діяльності не лише компартії, а й підприємств, засновником яких була ця партія. Нині є багато фактів, які свідчать про те, що партійні органи примушували деякі підприємства перераховувати кошти на свої рахунки.

— Тож які перспективи з Законом про роздержавлення?

— Одна з постанов, які я вношу, а Президія не розглядає, зобов'язує уряд до 10 вересня подати в Комісію закон про роздержавлення.

— И це буде зроблено?

— Побачимо...

— Яку участь братиме ваша Комісія в розробці цього закону?

— Ми багато працювали з Кабінетом міністрів над принципами роздержавлення, над технологією, послідовністю — тобто основу було закладено за нашою участю. Ми запропонували державному міністрові з роздержавлення доручити міністрам розробити власні галузеві програми, які мають бути зведеними у спільну програму. Потім маємо відредагувати закон відповідно до галузевих особливостей.

— До 10 вересня, мабуть, нереально...

— Так, але це було не вчора — у липні...

— А як відбуватиметься переведення союзних підприємств у республіканську власність? Багато з них належать до ВПК...

— По-перше, це робитиметься не в інтересах держави, а в інтересах підприємств — вони мають одержувати прибутки. Держава ж не повинна займатися господарською діяльністю — вона має регулювати цю діяльність законами, податками. И мати зиск саме завдяки податкам. Щодо підприємств ВПК, то якщо українська військова техніка користуватиметься попитом — чому б її не продавати?!

Що ж до механізму — в управління цими підприємствами вже вступає Кабінет. Після роздержавлення ми надамо їм свободу.

— А якими питаннями були стурбовані делегати Росії, що прибули до нас 28 серпня? Чув, як на сесії союзного парламенту казали щось подібне до такого: Україна відділяється, то що ж ми їсти будемо?

— Приїжджали політики, а політики такого казати не можуть. Просто увесь світ виступив проти їхньої позиції щодо територіальних претензій, і вони мали ці питання врегулювати. Розглядати Україну як годувальницю на державному рівні ніхто вже не може. Вона нікому не зобов'язана — відносини будуватимуться на взаємовигідних засадах.

— Але ж світ нас визнає не тоді, коли матимемо армію, а тоді, коли матимемо кордони, митницю, валюту...

— Так, у міжнародній практиці держава визнається, якщо вона створена демократичним чином, створені демократичним чином її органи і вона забезпечує повний військовий і економічний контроль за своєю територією. Через це, аби здобути міжнародного визнання, нам необхідно забезпечити всі ці елементи без винятку.

— А як ці елементи забезпечуються сьогодні?

— Так, як і раніше. Скажімо, вже давно створено митний комітет, а митниці немає... Знову політика. Скільки б ми не казали про те, що економіка є базою для формування політики, — в умовах тоталітарної держави відбувається навпаки.

— Мабуть, саме тому Росія випереджає нас у розбудові ринкової інфраструктури? Скажімо, визнаним лідером у Союзі є Російська товарно-сировинна біржа, авторитет мають російські комерційні банки...

— Ті самі відповіді на ті самі запитання. Наприклад, на засіданні Президії Верховної Ради я вимагав зобов'язати уряд протягом двох місяців створити ринкову інфраструктуру, біржі. Бо потрібно мати щось, аби заступити те місце, яке нині займають складові командної економіки. Якщо сьогодні ліквідувати Держпостач — буде хаос. До речі, Росія за рахунок того, що на її біржах обертається велика кількість товарів (серед них і українські), має неабиякі кошти. Шкода, що наш Кабінет міністрів не виявляє зацікавленості в переході до ринку — там працюють люди з комуністичною ідеологією. Хоча біржовий рух починається й у нас: прийнято Закон про фондові біржі, і самі біржі розгортають роботу. Але нині необхідно визначити місця, де ці заклади працюватимуть, елементарно надати приміщення, прийняти багато законів, комп'ютеризувати роботу, навчити біржовиків, увійти до єдиної інформаційної системи. Проте в цій справі ще кіт не валявся...

Я законодавець, але дуже часто беру на себе чиїсь функції. Скажімо, ті ж гроші — це справа Кабінету, але ж бачу, що вони не хочуть її робити. Я змушений був мобілізувати Міністерство освіти, поїхати до США й узяти там учбові плани, програми, спеціальності, тексти лекцій, аби вчити економістів не на сьогоднішньому печерному рівні. Уряд ще й не хотів дозволяти цій групі поїхати...

Вже чотири місяці, як ми сформували в основному Кабінет міністрів, але якраз ті люди, що здатні працювати заради ринкових перетворень, такої змоги працювати в ньому не мають. Це злочин, розплачуватися за який доведеться народові.

— Що ж треба зробити з точки зору економіки, аби люди будь-якої національності почували себе на Україні добре?

— Якщо Україна буде незалежною державою й перейде до ринкових відносин — її люди будуть одними з найбагатших у Європі. Всі знають — і українцеві, і єврееві, і росіянинові житиметься добре. П'ята графа за умов ринку нікому не буде цікавою — людину цінуватимуть насамперед за її розумові здібності, за її духовність, за результати її роботи.

— А як складатимуться майбутні стосунки з Росією?

— Я про це писав у серії статей під рубрикою «Ринкові студії», які друкувалися в «Голосі України». На Україні на одного жителя припадає десять тисяч карбованців основних фондів, а в Росії — вісімнадцять тисяч. Це означає, що там будували більше, у тому числі й за рахунок наших фінансових і матеріальних ресурсів. Але ми не претендуємо на те, що є в Росії, звичайно, крім об'єктів, які побудовано нами безпосередньо — будинків відпочинку, санаторіїв тощо.

А щодо саме економічних стосунків — то в цивілізованих країнах вони є між конкретними суб'єктами — підприємствами. Держава має лише сприяти таким відносинам. Щоправда, на перехідний період ми маємо на державному рівні торгувати цензовими товарами — нафтою, лісом, бавовною, кольоровими металами тощо. А після перехідного періоду не повинно бути ніякого втручання держави в господарську діяльність.

— Якими є сьогодні на Україні основні дійові особи економіки — керівники підприємств? Що вони сьогодні мають робити?

— Я не маю повного наукового аналізу, хто вони є, чим вони дихають. Але мушу сказати, що ці люди мають готуватися до нового: вивчати ринки, попит. Основна проблема наших виробництв — буцька галузева спеціалізація, навіть монопродуктність. Виникне така ситуація, в якій певні види продукції можуть позбутися попиту, і такі підприємства збанкрутують. Через це необхідна диверсифікація виробництва — тобто перехід на вироблення продукції різних профілей і різних галузей.

— Щодо галузей. До складу Кабінету не ввійшли деякі міністерства з тих, що були раніше: їх перетворено на державні корпорації. Ці корпорації продовжують розпоряджатися майном, всіма правдами й неправдами прагнуть не випустити власність зі своїх рук...

— Це ще раз підтверджує те, що нинішній уряд не зацікавлений у демонополізації схеми управління, демонополізації власності. Ці корпорації й концерни є продовженням органів уряду — тобто державного управління економікою. Це антиринковий захід. Прибатизовані підприємства, виходячи з власної потреби, мають створювати над собою різні структури. А не навпаки. Коли економіка буде роздержавлена, ніхто ці структури годувати не буде, а ми повинні державним актом зняти їх з фінансування.

— Проте керівники уряду наполягають на тому, що все робиться в інтересах народу, аби не допустити хаосу...

— Знаєте, є така байка: коли голодна людина просить риби — ні в якому разі не давайте. Дайте вудку. Отже, народ — не каліка: він прогодує не тільки себе, а й парламент з міністрами. Потрібно тільки створити відповідні умови. Але саме цих умов бояться в Кабінеті міністрів — адже непевні, що виплинуть. Право власності розставить все по місцях.

— Чи збільшиться тоді прагнення західних бізнесменів робити інвестиції в Україну, яка набула самостійності?

— Інвестиції можливі лише в тому випадку, коли вони вигідні інвесторові. Для цього мають бути політичні й економічні гарантії. Інвестор має бути впевненим у стабільності, у неможливості експропріації (чого ми навчилися за 74 роки), прибуток має вільно репатріюватися куди завгодно — це основні умови. Якщо гарантії будуть законодавчо закріплені — інвестиції підуть. І ніхто їх нам не «дасть» — лише продасть, і продасть вигідно для себе.

— Здається, всі вже це розуміють...

— Ні, рівень економічних знань Верховної Ради катастрофічно низький. Я пропонував прочитати депутатам лекцію з цих питань, а пропонував пояснювати будь-які питання — відмовилися...

— На який розмір валютних надходжень може сподіватися Україна, коли всі вони залишатимуться в нас згідно з постановою Президії про переведення всіх валютних рахунків підприємств у систему Національного банку?

— По-перше, валюта, що надходить до держбюджету, має бути лише результатом оподаткування. І валютний податок не має перевищувати 20 відсотків.

Щодо можливостей України — ми експортуємо на 6 мільярдів доларів. З них безпосередньо і через перерозподіл Центр забирає 90 відсотків. Крім того, ВПК виробляє продукції на 100 мільярдів карбованців. Частина її реалізовується на експорт союзними структурами. Скільки — ми того не знаємо. Сподіваюся, суми не малі, й вони підуть на користь України.

Вів інтерв'ю спеціальний кореспондент «Голосу України» Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

Дисплей економічних реформ

НА БОСУ НОГУ СИТИМ НЕ БУДЕШ

У чому різниця між новою і старою панчохою? Приблизно така: одну носять, а в другу складають гроші. Добре звичайно, коли є зайва копійка. Але нині не гірше, якщо її можна отоварити.

На Лисичанському нафтопереробному заводі вирішили розв'язати вічний конфлікт між збиванням статків та їх витратами. Створено мережу малих підприємств для вироблення товарів першої необхідності. У тому числі і в'язання шкарпеток, панчох, колготок... Закупили списане десь обладнання, відлагодили, і тепер нафтохіміки босоніж не ходитимуть. І натщесерце теж. Імпортний ковбасний цех щодоби дає дві тонни відмінної продукції дев'яти видів.

Отже, тримати зайві гроші, себто прибуток, про запас ні ні нераціонально й нерозумно. Як показали розрахунки, прилаштувавши їх до діла, можна планувати хоча б власну житлову програму. Для початку. От і стають тут найближчим часом до ладу потужний цегельний завод і сучасний домобудівний комбінат.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

«ДЕСНА» ЗДОБУВАЄ ВОЛЮ

Наша газета вже повідомляла про те, що бюро Чернігівського обкому нині скасованої КПУ звільнило від обов'язків директора видавництва «Десна» Г. Ільницького.

Проте трудовий колектив не погодився і спочатку департизувався, а потім і «денаціоналізувався», тобто на базі видавництва створив підприємство під назвою «Незалежне видавництво «Десна». Директором обрано того ж Г. Ільницького. По допомогу в акціонуванні майна поліграфісти звернулися до Верховної Ради України — передбачається випустити акції на всю вартість майна (7—8 мільйонів карбованців).

— Ми довгий час працювали під диктатом обкому партії, — говорить начальник планового відділу видавництва Л. Чученко. — А після відомого Указу Президії Верховної Ради боїмося, що знайдеться новий засновник, який визначатиме, що і як друкувати. Проте хочеться керуватися у своїй роботі лише турботою про підвищення ефективності виробництва, збільшення прибутків.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

У дипломатичних колах

УКРАЇНА — КАНАДА: МОСТИ СПІВРОБІТНИЦТВА

У столиці України відкривається Генеральне консульство Канади. Своє перше інтерв'ю Генеральний консул Канади в Києві Нестор ГАЙОВСЬКИЙ дав кореспондентові «Голосу України».

— Пане Генеральний консуле! Від імені читачів газети, журналістського колективу «Голосу України» щиро вітаємо вас із прибуттям на гостинну землю нашої суверенної країни і офіційним вступом на високу посаду. Пригадується довга і важка історія заснування канадського Генерального консульства в Києві. Адже згідно з давніми планами воно мало відкритися ще багато років тому. І ось нарешті ми сидимо у вашій резиденції під прапором Канади. Чому Генеральне консульство відкривається саме тепер?

— Так, історія ця досить тривала. Але згадаймо: йдеться про часи «холодної війни» і відповідні політичні фактори, пов'язані з нею. Але нині ми можемо говорити про значні зміни, які відбулися на Україні, у Радянському Союзі. Вони привели до нової політики, нового типу міждержавних відносин і відповідно поставили на порядок денний питання про Генеральне консульство Канади в Києві.

Постійно зростав інтерес до України з боку канадців, особливо українського походження, які виступали за цей захід: йдеться про поглиблення культурних, економічних, родинних зв'язків. До того ж цього року виповнюються столітні роковини появи перших українських переселенців на канадській землі. Ця дата широко відзначатиметься у моїй країні. Минулої п'ятниці в Едмонтоні про це знову заявив наш прем'єр-міністр, виступаючи перед канадцями українського походження. Він підкреслив величезний внесок українців у розвиток Канади.

Отже, говорячи про причини, якими керувався уряд Канади, відкриваючи в Києві Генеральне консульство, слід підкреслити, що це рішення стало закономірним результатом впливу згаданих факторів.

— На початку року в Канаді тривали дебати (не без вашої участі) з приводу кількісного складу співробітників Генерального консульства в Києві: одні виступали за його збільшення, інші — за порівняно скромний варіант. Що ви можете сказати з цього приводу сьогодні?

— Хотів би наголосити, що перебуваю в Києві як Генеральний консул Канади, а не тієї чи іншої національної меншості нашої країни, тому й відстоюватиму інтереси Канади в цілому.

— Інтереси Канади на Україні... Що розуміти під цим конкретно?

— Це консульські функції: захист інтересів громадян Канади, візова практика, розвиток ділових, культурних зв'язків. Звичайно, ми цікавитимемося і політичними проблемами, але для нас це не головне. Адже існує й посольство Канади в Москві, яке опікується політикою щодо Радянського Союзу взагалі.

— Але віднедавна Радянського Союзу як такого не існує...

— Проте ми, дипломати, маємо одержати від свого керівництва чіткі настанови з цього приводу. Поки що все, включаючи фінансові розрахунки, робиться через Москву.

— Ми далекі від намагань протиставляти діяльність посольства Канади в СРСР Генеральному консульству в Києві. Але Україна проголосила Акт про незалежність і тепер є незалежною суверенною державою. Отже, яким відніні буде курс Генерального консульства?

— Звичайно, я повідомив про останні події на Україні прем'єр-міністрові Канади, але вважаю, що з визначенням нового курсу є сенс почекати до референдуму, який відбудеться у грудні. Ми також повідомили канадський уряд про тези, висловлені Головою Верховної Ради України паном Л. Кравчуком, зокрема про його заяву, що Україна взяла владу в свої руки, але, повторюю, давайте дочекаємося референдуму. Поки що ж говорити про визнання Канадою України рано. До того ж існують певні норми міжнародного права, яких слід дотримуватися. Деякі важливі проблеми двосторонніх відносин обговорюватимуться під час наступного візиту пана Л. Кравчука до Канади.

— Ви заявили, що є Генеральним консулом усієї Канади і що ваша діяльність підпорядковуватиметься загальній політиці канадського уряду. Проте чи відбиватиме вона інтереси канадців українського походження, а коли так — то якою мірою?

— Інтереси канадських українців мають висловлюватися на адресу мого уряду. Він повинен знати їхні почуття й устремління. Тоді власті зможуть координувати свою діяльність. Адже в Канаді, окрім українців, є ще багато людей інших національностей, приміром чехів та словаків. Результати аналізу інтересів усіх їх і відбиваються у загальнодержавній політиці Канади. Але принагідно зауважу, що завтра на Україну з офіційним візитом прибуває міністр закордонних справ Канади пані Б. Макдугал — перший керівник зовнішньополітичного відомства іншої країни після проголошення Україною Акта про незалежність.

Ми також будемо широко сприяти розвиткові «народної дипломатії» — обміну людьми різних поглядів, уподобань, професійних інтересів. До речі, цей потік є широким уже тепер.

— Будь ласка, кілька слів про наступні будні Генерального консульства.

— Як я вже казав, це захист інтересів громадян Канади, видача віз на відвідання моєї країни, зокрема імміграційних документів. Практика посольства свідчить, що «українських» віз буває десь вісім тисяч на рік. Відтепер цим займатиметься наше консульство. Значну увагу ми приділятимемо допомозі жертвам чорнобильської катастрофи. Прийдуть спеціалісти, будуть виділені певні асигнування, у цьому напрямі працюватимуть медики. Плюс — згадаймо про ту вагому допомогу жертвам Чорнобиля, яка вже надійшла на Україну з нашої країни, зокрема від канадців українського походження. Розширюватиметься практика оздоровлення дітей з України за океаном.

Що ж до особового складу Генерального консульства, то в ньому працюватимуть п'ятеро або шестеро канадців та десь п'ятнадцять громадян України. До речі, ми вже оголосили конкурс на заміщення цих посад (відповідне оголошення опубліковане в київських газетах).

Маємо й певні проблеми, зокрема з приміщенням. Вирішили взяти в оренду будинок, де раніше розміщувалося Генеральне консульство НДР у Києві.

— Як представити читачам Генерального консула Канади особисто?

— Понад п'ятнадцять років працював у дипломатичних установах як у Канаді, так і за рубежем. Вдома протягом тривалого часу брав участь у випуску урядового щорічника, який, зокрема, аналізував, «колекціонував» і відповідно критикував помилки, безглузді рішення, а то й просто дурниці, яких припускаються канадські «апаратники». Цей щорічник був «ласим шматком» для канадської преси, яка залюбки його цитувала. Що ж до властей, то вони дозволяли нам оприлюднювати ці пікантні і — головне — повчальні подробиці. Адже досвід виховує.

Хобі — спорт, зокрема, велосипед.

— Про що ми вас не запитали?

— Звідки я знаю українську мову (хоча й певною мірою її підзабув, тому маю надолужувати згаяне)? Мої батьки — з України. Мати — з Тернопільщини, батько — зі Львівщини. Отже, вважаю, що повернувся на свою другу батьківщину.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Володимир САВЦОВ, редактор міжнародного відділу «Голосу України».

I extend my warmest greetings to the readers of "Голос України". On behalf of Canada I look forward to wider + deeper contact with Ukraine and its citizens.

[signature]
6.09.91

Висловлюю мої найтепліші вітання читачам «Голосу України». Я надзвичайно зацікавлений у тому, щоб наші зв'язки з Україною та її народом були якомога ширшими і глибшими.

Н. ГАЙОВСЬКИЙ.

Експрес-новини

Незважаючи на підписану на цьому тижні угоду про припинення вогню, у Хорватії тривають інтенсивні бої. Таким чином під загрозою опинилося проведення мирної конференції з питань врегулювання югославського конфлікту. Повідомляється, що за останні дні угоду було порушено понад 60 разів.

* * *

Сполучені Штати та Кувейт уклали 10-річну угоду, за якою американські війська зможуть використовувати кувейтські бази і зберігати там зброю. Угодою не передбачається постійної дислокації американських військ у цій країні, а лише проведення спільних маневрів.

* * *

Віце-президент Європейського співтовариства Бріттен заявив, що система «спільного ринку» могла б стати моделлю для Радянського Союзу. Бріттен висловив думку, що СРСР стане добровільним союзом незалежних і демократичних республік, і попередив про можливість економічної катастрофи в разі, якщо республіки не зможуть здійснювати економічного співробітництва.

* * *

Національна Академія США заявила, що Радянський Союз та Сполучені Штати в змозі скоротити свої ядерні озброєння на 90 відсотків, і закликала ці країни розпочати переговори про скорочення ядерних озброєнь до рівня, значно меншого, ніж передбачається останнім договором про роззброєння.

* * *

Учора в Брюсселі на нараді міністрів закордонних справ країн — членів ЄС обговорювалася можливість розширення економічних та політичних зв'язків з країнами Східної Європи. Було також розглянуто проект документа про торгові поступки для Польщі, Угорщини та Чехо-Словаччини.

Інформ-шоу

ЧАКЛУН-БІЗНЕСМЕН

У нашій уяві чаклун — це екзотичний образ у звірячій шкурі та з пір'ям у волоссі. С. Мбата з ПАР хоч і займається чорною магією і традиційною медициною, але носить бездоганний європейський костюм і користується всіма благами цивілізації. У нього шість дружин, вісімнадцять дітей, три «мерседеси», автомобіль-всюдихід, невеличкий вантажний автомобіль і навіть... літак.

Про крилату машину, яку він перший з чорношкірих у ПАР придбав у приватну власність, «дипломований» цілитель мріяв з дитинства. Проте згодом його голуба мрія простягнулася ще далі. Чаклун передбачає також відкрити приватну авіакомпанію. Окрім гурту рогатої худоби, йому належать два універмаги, ресторан, винний магазин, кафе і пивбар. Для повного щастя, зауважив цілитель, йому бракує ще однієї жінки, бажано років так на... 18.

ОСЬ КУДИ КАВА ПОДІЛАСЯ!

Де кава? Відповідає австрійська газета «Бізнес». Пальму першості, повідомляє вона, тримають мешканці Фінляндії, на кожного з яких щороку випадає майже 13 кілограмів спожиманої кави. Трохи позаду від них — шведи й датчани, які споживають відповідно близько 11—12 кілограмів.

До складу кавоманів можна також віднести мешканців Нідерландів — 9 кілограмів, Німеччини — 8 кілограмів, Франції — 6 кілограмів. Решта країн Західної Європи п'ють каву в меншій кількості. А в Радянському Союзі, за даними газети, щорічне споживання кави становить лише двісті грамів на кожного мешканця.

ЯК «ДЕЗИНФОРМУЄ» ПРЕСА...

У Пакистані в гонитві за сенсаціями багато місцевих газет, порушуючи всі закони журналістики, не перевіряють явно сумнівні факти.

Ось один з прикладів. Одного чудового ранку пакистанці, пробігши очима першу полосу газети «Фронтієр пост», трохи не втратили свідомість — виведений великим шрифтом заголовок сповіщав про те, що Пакистан піддався військовому нападу з боку... Радянського Союзу. Потім у статті «докладно змальовувалися» збройні сутички та «основні дані» з поля бою. Чутки про початок війни в лічені години розлетілися по країні і викликали чи не масовий психоз. Лише через декілька днів місцевому міністерству закордонних справ вдалося заспокоїти збентежених людей. Аж потім винна газета надрукувала невеличке спростування цієї жахливої новини.

ЗНАЙ НАШИХ

У штаті Нью-Джерсі на конкурсі ораторського мистецтва Американського легіону кращим було визнано старшого викладача «Уїппані парк хай скул» Джона Мороза-Сміта, українця з міста Ганновера. Як переможець конкурсу він має отримати заохочувальну премію — п'ять тисяч доларів та взяти участь у подальших змаганнях.

ПЛАНЕТА ЛЮДЕЙ

Рубрику веде
М. Ф. КОЗЛОВСЬКИЙ.

Мабуть, усе почалося з того, що Бог створив людину недосконалою. Їй не вистачало нюху собаки, швидкості коня, сили бика, очей орла...

Не було крил, щоб наздогнати куріпку, не було пазурів, щоб викопати коріння.

І тоді людина взяла палицю, приторочила до неї каменюку...

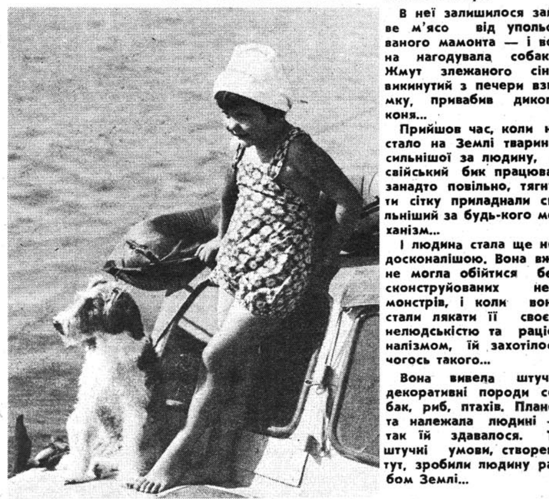
В неї залишилося зайве м'ясо від упольованого мамонта — і вона нагодувала собаку. Жмут злежаного сіна, викинутий з печери взимку, привабив дикого коня...

Прийшов час, коли не стало на Землі тварини, сильнішої за людину, і свійський бик працював занадто повільно, тягнути сітку приладнали сильніший за будь-кого механізм...

І людина стала ще недосконалішою. Вона вже не могла обійтися без сконструйованих нею монстрів, і коли вони стали лякати її своєю нелюдськістю та раціоналізмом, їй захотілося чогось такого...

Вона вивела штучні декоративні породи собак, риб, птахів. Планета належала людині — так їй здавалося. Та штучні умови, створені тут, зробили людину рабом Землі...

Міністру — особисто

ХВИЛИНУ УВАГИ...

ПРОСИТЬ ХВОРИЙ У ЛІКАРЯ, А ТОЙ ВИМУШЕНИЙ ВІДМОВЛЯТИ

Чи замислювались ви, шановний читачу, над такими цифрами: у США один лікар припадає на 350 чоловік, у Франції — на 560, у Японії — на 670, на Україні кожний лікар «опікує» всього 227 чоловік, проте 90 відсотків скарг хворих — на відсутність уваги з боку лікарів. Що, у нас у білих халатах самі непорядні? Зовсім ні. Та зайняті вони не людьми, а паперами. Це у Японії кожний кабінет лікаря комп'ютеризований. А наш лікар повинен усе записати вручну, і канцелярська робота забирає дві третини його робочого часу.

Ні сьогодні, ні завтра проблему сучасного обладнання робочого місця лікаря ми не вирішимо, але чи це означає, що надії пацієнтів на увагу лікарів даремні? Чесно кажучи, мені ніколи не хотілося так думати, тому ще на початку 60-х років розробив метод ведення історії хвороби, який майже повністю звільняв лікаря від писанини. Я запропонував заповнювати її не в ординаторській після обходу, а безпосередньо біля ліжка хворого. Під час обходу лікареві пропонувалося диктувати медсестрі одержану інформацію (те ж саме й під час амбулаторного прийому) з тим, щоб потім тільки переглянути записи, внести відомості, які з тих чи інших причин не могли бути сказані в присутності хворого, і підписати документ. Метод, який дістав назву відкритого, був прийнятий видатними радянськими медиками, але широке застосування його стримувалося тими обставинами, що він не був узаконений і використовувався тільки ентузіастами. Для впровадження методу у практику треба було вивчити особливості його застосування в лікувальних закладах різного профілю, спеціалізованих кабінетах поліклінік, розробити нові нормативи, змінити службові інструкції для середнього медперсоналу та інше.

З цією метою міністр охорони здоров'я СРСР у червні 1986 року видав спеціальний наказ, який зобов'язував міністра охорони здоров'я УРСР А. Романенка і завідуючого Харківським облздороввідділом В. Яворського провести широкомасштабний експеримент з участю більше 1000 медиків. Були визначені бази, затверджені програми навчання лікарів і медсестер. Практиків, які вічно зайняті поточними справами і тому не завжди відгукуються на нове, могли поправити вчені, але НДІ гігієни і організації охорони здоров'я імені Семашка, який, згідно з наказом міністра, повинен був на всіх етапах експерименту подавати науково-методичну допомогу, передоручив цю роботу кафедрам організації охорони здоров'я Харківського медінституту і Українського інституту вдосконалення лікарів, завідуючі якими Н. Галичева і А. Короп зробили все від них залежне, щоб звести справу нанівець, після чого доповіли в Міністерство охорони здоров'я республіки про те, що експеримент дав негативний результат. Я попросив дозволу ознайомитися з матеріалами перевірки, але одержав відмову.

Тільки недавно (у червні цього року), дякуючи втручанню народного депутата УРСР Сухорукова, мені видали матеріали, на основі яких Міністерства охорони здоров'я УРСР і СРСР зробили висновок про припинення експерименту. Три з половиною сторінки друкованого тексту. Даремно шукати у цьому документі відомостей про кількість медиків, які брали участь у заході, про хід навчання сестер за спеціальною програмою Міністерства охорони здоров'я СРСР, результати екзаменів. Немає даних і про проведення інших обов'язкових заходів, які мають мету — забезпечити необхідні умови для експерименту (зміна графіка чергувань, перерозподіл обов'язків середнього медперсоналу, оволодіння медсестрами суміжних професій та інше). Нічого не сказано про контрольний хронометраж.

У чому ж полягало дослідження, виконане, як підкреслюється у звіті, п'ятнадцятьма(!) науковими співробітниками і викладачами під керівництвом Коропа і Галичевої? В тому, що посидівши із секундоміром у руках (кожен — у одного спеціаліста протягом двох — двох з половиною годин), вони підрахували, що середній час прийому хворого відкритим методом збільшується не набагато. Але, по-перше, якщо на кожних трьох хворих лікар має час для одного надпланового (а саме це відбувається) — це вже добре. А по-друге, до чого тут «середній час»? Головна цінність відкритого методу полягає в тому, що замість традиційних 60—70 відсотків у лікаря витрачається 10—15 відсотків часу, тобто непродуктивна праця скорочується у 4—5 разів. Саме за це Відділення клінічної медицини АМН СРСР позитивно оцінило метод і рекомендувало його для застосування на практиці.

Відкритий метод дає можливість, не збільшуючи часу на прийом, провести огляд якісно і приділити хворому максимум уваги. Ті лікарі, які це зрозуміли (а у мене їх цілий список), давно і з користю для справи використовують метод. Офіційно ж його задушено — і ніхто за це не відповів.

Не крові прагну. Хочу зрозуміти: чому лікарів позбавляють можливості приділити людям навіть ту хвилину уваги, яку вони можуть?

Семен СЛИНІН,
голова асоціації лікарів Харкова.

Повертаючись до надрукованого

«ЛАБАРМ проти СНІДу»

МИНУВ лише місяць після того, як ми розповіли про автоматизовану лабораторно-діагностичну систему ЛАБАРМ (номер за 6 липня), що її створили в Одеському військовому шпиталі медики і науковці на чолі з Володимиром Костюшовим. Нагадаємо: з допомогою системи можна оперативно й безпомилково виявляти СНІД та ряд інших небезпечних захворювань, встановлювати дійовий контроль за їх поширенням. А в запобіганні хвороб, зрозуміло, це вкрай важливо.

Ми зазначали, що В. Костюшов, аби вивести своє дітище з тісних відомчих стін, «розтиражувати» його, немало потинявся різними бюрократичними коридорами. Однак з'ясувалося, що державним медичним установам, які ледь животіють на злиденні копійки, не до новинок, навіть найпотрібніших. Можливо, як це було кілька років тому, ЛАБАРМ спіткала б сумна доля багатьох інших цінних розробок та винаходів. Та, на щастя, в наш час з'явилися енергійні ділові люди, які буквально хапаються за нове, корисне. ЛАБАРМом зацікавилося мале підприємство «Фермент» на чолі з Олегом Мудриком. Той самий, до речі, «Фермент», що разом з малим підприємством «ТНН» першим у країні налагодив — усього за півроку! — промислове виробництво цілющої кисломолочної закваски «Наріне» (номер за 3 серпня). І ось в Одесі вже почала діяти (для її створення знадобилися навіть не місяці — тижні) унікальна фірма «Фермент-ЛАБАРМ», яка прагне взяти СНІД і ряд інших хвороб під, так би мовити, діагностичний «ковпак».

У самому центрі Одеси, неподалік залізничного вокзалу, фірма відкрила централізовану лабораторію оперативної діагностики захворювань, виникнення яких пов'язане з явищами імунної недостатності. Це, до речі, не тільки СНІД, а й відомі гепатит, орнітоз, сифіліс, деякі інші небезпечні хвороби. Скажете: що ж тут унікального?

— Так то воно так,— каже завідуючий відділом особливо небезпечних інфекцій Одеської облсанепідемстанції Іван Фучіжі,— але «Фермент-ЛАБАРМ» має, по-перше, значно більші можливості щодо технічного й програмного оснащення, по-друге, веде діагностику на нових, найсучасніших засадах, що не тільки значно спрощують спілкування з пацієнтами, а й відкривають не знані досі перспективи.

Справді, комп'ютери, прилади централізованої лабораторії дають можливість прискорити обробку даних по кожній людині в десятки разів (замість 8—10 годин на це витрачається 7—10 хвилин), практично виключаючи помилковість діагнозу. До того ж, тут впроваджено систему анонімного й безконтактного обстеження, за якого пацієнтам, а правильніше, мабуть, абонентам, не обов'язково з'являтися на очі працівників централізованої лабораторії. А як же тоді обстежитися, спитаєте? Для цього досить придбати спеціальний абонентський конверт та сумлінно виконати нескладні настанови інструкції, що до нього вкладена.

А написано там, що людині досить взяти стерильну голку (вона у конверті), проколоти палець та нанести на особливий аркуш фільтрувального паперу (який теж додається) три краплини крові. Коли вони висохнуть, аркуш слід вкласти в інший конверт (і він, повірте, додається) і надіслати на адресу лабораторії, що розташувалася в сквері імені 9 Січня, в будинку під номером 33. Там по «сухій краплі» (цей метод, до речі, схвалено Міністерством охорони здоров'я СРСР) розумні машини й визначать, хворі ви чи ні. Про результати аналізу можна дізнатися безпосередньо в лабораторії, а також по телефону, назвавши номер свого абонентського конверта.

Фірма налагодила реалізацію абонентських конвертів у самій лабораторії, в інших місцях. Може висилати їх і за письмовими чи телефонними замовленнями (контактні телефони такі: 25-01-45, 22-29-63, 32-22-73).

Працівники фірми й автори ЛАБАРМу вважають, що відтепер стає реальною виношувана медиками ідея широкої імунодіагностики масової імунологічної паспортизації населення — хай на перших порах хоча б у межах міста, регіону. А з'являться нові лабораторії — то й у межах республіки. Чи варто говорити, як це допомогло б попередженню СНІДу, інших небезпечних хвороб?

— А ще ми хочемо «навчити» систему розпізнавати патологію вагітності, появу злоякісних утворень, дещо інше,— каже О. Мудрик.

Вірю, таки навчать. Бо є не показне, а істинне бажання досягти успіху.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Одеса.

Лист і коментар

І САМІ З ВУСАМИ

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ:

Аптеки порожні. Кажуть: валюти немає, тож і припинилися поставки імпортних ліків. А чому ми чекаємо імпортних! Невже не здатні виробляти власні!

І. ІВАНІВ.

Ужгород.

ФАХІВЕЦЬ ВІДПОВІДАЄ:

ПРАКТИКА все вирішувати «через Москву» загальмувала розвиток багатьох галузей нашого господарства. Далася вона взнаки і у фармакології. Монопольне право фармакологічного комітету Союзу затверджувати лікарські препарати стримувало ініціативу фахівців на місцях. Це було тим більше прикро, що Україна мала всі умови для розробки, впровадження та промислового випуску нових фармпрепаратів. Тільки в системі Міністерства охорони здоров'я наукові дослідження ведуться в 24 наукових закладах, які мають у своєму штаті висококваліфікованих спеціалістів (фармакологів, фармацевтів, хіміків-синтетиків тощо). Функціонують дві фармацевтичні фабрики республіканського підпорядкування і 23 — підпорядкування об'єднання «Фармація» облвиконкомів, концерн «Укрмедбіопром», що об'єднує понад 30 хімфармзаводів і підприємств по випуску медичних виробів.

Потенціал республіки у сфері фармакології виявив проведений Радою Міністрів УРСР конкурс на лікарські засоби та медичні сорбенти — на нього було подано близько 70 пропозицій. Використанню цього потенціалу сприятиме створення Фармкомітету республіки — питання у стадії вирішення. Поки ж функції комітету виконує фармакологічна комісія МОЗ УРСР, яка за рік розглянула майже 30 препаратів — більшість з них проходять клінічні випробування.

Серед перспективних фармацевтичних засобів, рекомендованих до клінічного вивчення, слід відзначити препарати, створені для лікування цукрового діабету — нове покоління з серії інсуліну, а також засоби на основі фармакосом, які захищають поміщені в них препарати від дії ферментів і сприяють транспортуванню ліків до місця патологічного процесу, це — ліамет, ліахол, ліпін, триалін.

У галузі створення сорбентів та фармакосом республіка вийшла на передові рубежі світової науки. За відповідної організації клінічного вивчення, отримання дозволу на медичне застосування та налагодження промислового виробництва ми могли б задовольнити не тільки свої потреби, а й вийти на союзний і зовнішній ринок, таким чином не тільки заощадивши валюту, а забезпечивши її надходження в республіку.

Вчені України займають провідне місце в створенні нестероїдних протизапальних препаратів та анальгетиків. З них нині випробуються **антраль, карбобензпірид** та **анальвіт**. На клінічне випробування одержав дозвіл також препарат **септифрил** для лікування гнійно-запальних захворювань носоглотки, профілактики дифтерії. Цей препарат є аналогом фарингосепту (виробництво Румунії) і фолімінту (виробництво ФРН, і за умови організації його промислового виробництва можна відмовитися від закупівлі цих ліків за кордоном.

Позитивні зрушення мають місце, але треба сказати і про існування перешкод об'єктивного та суб'єктивного характеру. Створення ліків — це не тільки складна, а й дорога справа. Зарубіжні фірми витрачають на створення одного препарату десятки мільйонів доларів. Тому питання фінансування розробок потребує своєчасного вирішення.

Володимир КОНДРАТЮК,
голова Республіканської проблемної комісії «Фармакологія», заступник голови Фармкомісії МОЗ УРСР, доктор медичних наук.

Пільги та привілеї

ПЕНСІЇ ЗА ЗАСЛУГИ... АЛЕ ЯКІ?

СХОЖЕ, що персональні пенсії зберігатимуться й надалі. Тільки в іншій іпостасі. Депутати СРСР прийняли Закон «Про пенсійне забезпечення...», яким передбачено і призначення пенсій за особливі заслуги перед Союзом РСР, а Верховна Рада України схвалила в першому читанні законопроект про пенсійне забезпечення громадян республіки, в якому також йдеться про пенсії за особливі заслуги, тільки перед Україною.

Пенсія за особливі заслуги! Цей розділ законопроекту під час обговорення викликав неоднозначну реакцію народних депутатів.

І не тільки їхню. Питання справді не просте, до того ж делікатне. Одні (і таких дуже багато), вважають, що сьогодні, коли країну, як кажуть, доведено «до ручки», удостоювати керівників такої честі за державну, партійну, господарську діяльність абсурдно. Інші заперечують: мовляв, кожен з них робив усе можливе на конкретній ділянці і відповідати за всю систему не повинен.

Спробуймо з'ясувати, хто ж удостоювався персональних пенсій досі. Адже в документі Ради Міністрів СРСР від 19 грудня 1977 року про персональні пенсії вказано, що вони надаються людям за особливі заслуги перед Радянською державою... Документ ще діє.

Як же підходила до визначення особливих заслуг Комісія по встановленню персональних пенсій при колишній Раді Міністрів УРСР, повноваження якої продовжено до прийняття і введення в дію республіканського закону про пенсійне забезпечення громадян! Слово її відповідальному секретареві Аркадію КЛИМЕНКУ.

— Згідно із згаданим документом такі пенсії встановлюються людям, які мають особливі заслуги перед Радянською державою в революційній, державній, громадській і господарській діяльності або за видатні заслуги в галузі культури, науки, техніки, спорту, а у випадках смерті цих осіб — членам їхніх сімей.

Найбільший відсоток серед удостоєних персональної пенсії селян і робітників. Це — новатори виробництва, які обиралися депутатами Верховної Ради чи мають почесні звання заслужених працівників сільського господарства, заслужених механізаторів тощо, нагороджені трьома і більше орденами. Це й лауреати Державних та Ленінської премій, це й заслужені раціоналізатори...

— І серед них, як відомо, партійні функціонери різних рангів, які допрацювалися не тільки до розпаду своєї партії і до заборони її діяльності, а й до занепаду усього нашого суспільства...

— Відсоток таких невеликий. Наприклад, персональних пенсій республіканського значення удостоювалися, як правило, секретарі райкомів партії (заввідділами й інструктори отримували пенсії місцевого значення, якщо заслуговували), секретарі обкомів Компартії, завідуючі секторами і відділами, їхні заступники. Як виняток, право на це отримували і деякі інструктори (один з Кримської області пропрацював понад 25 років).

Звичайно ж, не всім з них ми призначили персональні, а тільки тим, хто заслужив. Торік, скажімо, наша комісія відмовила в цьому загалом 451 чоловікові. Але треба зважити на те, що багато з претендентів на персональні приходили на свої пости з виробництва, маючи досвід, почесні звання, ордени, та й перебуваючи на цих постах, як кажуть, за роботою світа білого не бачили.

Сьогодні ж, враховуючи політичну обстановку в країні, наша комісія відхиляє клопотання про встановлення персональної пенсії за особливі партійні заслуги. Цими днями звернулися до нас із Житомирської області з проханням встановити персональну пенсію людині, яка 18 років пропрацювала в райкомі партії, зокрема, першим секретарем. Правда, якихось інших заслуг вона не має. Ми відмовили, хоча раніше такі працівники претендували на пенсії союзного значення.

— Бачите, Аркадію Антоновичу, щодо тих, «хто світа білого не бачив», можна й посперечатися. Дві моїх покійних бабусі (по батьковій і материній лінії) також усе життя в полі і на фермі, до того ж народили й виростили 12 дітей, і при цьому одержували по 12 карбованців пенсії повної (!) колгоспної пенсії... Ці копійки й у десять разів більша «персональна», скажімо, секретаря райкому, який «відав ідеологією», це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці.

До речі, які межі пенсій республіканського і союзного значення?

— Союзного — до 250 карбованців, республіканського — до 160, місцевого — до 140 карбованців. Зараз пенсіонерам додають гарантовану надбавку залежно від строку перебування на пенсії. На жаль, і тут, як на мене, є елемент несправедливості. Ветеран, який пройшов війну від «дзвінка до дзвінка», отримує приблизно 168 карбованців пенсії республіканського значення, а інший, який пішов на пенсію пізніше, з вищої зарплати, має на місяць 380.

У цілому ж суми, що виплачуються персональним пенсіонерам, — не таке вже й багатство. На Україні 23 тисячі 410 пенсіонерів республіканського значення (помножте на середній розмір пенсій — 117 карбованців на місяць), союзного — 8 тисяч 033 (середній розмір — 128 карбованців), місцевого — 48 тисяч 766 чоловік (середній — 104 карбованці).

— Нехай і не багатство. Врешті, справа ж не тільки і не стільки в грошах... Ще до заборони діяльності Компартії України у західних областях республіки почали знімати персональні пенсії з колишніх партійних функціонерів і в тому ж, як правило, розмірі надавати іншим громадянам, тим, хто, на думку місцевих властей, справді заслужив цієї честі. Проте, останні події ставлять питання перед усією Україною: «А чи довго ще отримуватимуть персональні пенсії ті, хто їх не заробив?».

— На Львівщині, Тернопільщині, Івано-Франківщині такі пенсії з людей уже знімали. Ви знаєте, випадок колись у нас був. Жінка в 1944 році прийшла з військами на Західну Україну. З тих пір там працювала. Довго — завідуючою відділом райкому партії. Дали їй пенсію місцевого значення — 140 карбованців. А нещодавно зняли, віддали комусь іншому. Вона написала п'ять сторінок, читаєш — плакати хочеться. Пише, як піднімала народне господарство. Жаль людину, безперечно. А в нас, членів комісії, заступник голови комісії партійного контролю при колишньому ЦК КПУ О. Пелих питає: що робити маємо? Кажу, давайте винесемо на комісію, розглянемо, у неї ж нагороди, заслуги. І, як виняток, встановили їй республіканську пенсію в тому ж самому розмірі.

А з тими, хто отримав персональну пенсію за партійну діяльність, в кожному конкретному випадку розбиратиметься наша комісія за поданням обласних Рад.

— Чимало розмов точиться і навколо так званих «тринадцятих» персональних пенсій. І я вам скажу, тон цей дратівливий, мовляв, рядовим пенсіонерам щомісячну не завжди вчасно виплачують, а тут «тринадцяті» за те, що певний час проносив у кишені партквитка. Згадуються і якісь особливі привілеї чи пільги.

— Так звані «тринадцяті» пенсії — це одноразова щорічна допомога. Тим персональним пенсіонерам союзного і республіканського значення, хто мав партійний стаж понад 50 років, призначалася вона в розмірі двох щомісячних пенсій, а тим, хто мав партстаж з 30 до 50 років — у розмірі півторамісячної пенсії. Щорічна допомога в розмірі місячної пенсії передбачається також пенсіонерам — колишнім політкаторжанам, виселенцям-переселенцям і політв'язням при буржуазних урядах, серед яких є й безпартійні.

Але ж не треба забувати, що на одноразову допомогу від райсоцзабезів мають право й усі інші пенсіонери, якщо напишуть обгрунтовану заяву.

Чутки про пільги, певно, перебільшені. Персональні пенсіонери, а в деяких випадках і члени їхніх сімей, мають право на додаткову житлоплощу, зниження плати на 50 відсотків за житлоплощу та комунальні послуги, перевагу на спеціалізовану медичну допомогу. Вони отримують допомогу на випадок народження чи смерті члена сім'ї, а в разі смерті самого пенсіонера сім'я одержує допомогу в розмірі двох його місячних пенсій.

Але, знову ж таки, відповідно до політичної обстановки, що склалася, Міністерство соціального забезпечення республіки внесло пропозиції про відміну пільг, пов'язаних із партійним стажем.

Вів інтерв'ю
Анатолій БЕНЬ,
спеціальний кореспондент з прав людини «Голосу України».

Мал. Анатолія Станкулова.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Чи маю я право продати кооперативну квартиру, за яку повністю сплачено гроші? — запитує Швець з Чернігова.

Так, маєте. Член житлового або житлово-будівельного кооперативу, який повністю сплатив пайовий внесок, набуває права власності на кооперативну квартиру. А власник вправі розпорядитися нею за своїм розсудом: продати, обміняти, подарувати, заповісти, укласти інші угоди, не заборонені законом (ст. 15 Закону УРСР від 7 лютого 1991 року «Про власність»).

Чи мають право на спадщину онуки, якщо небіжчик не залишив заповіту? — запитує Вовченко з Луганська.

Онуки належать до першої черги спадкоємців за законом. Проте успадковують не завжди. Вони закликаються до спадкоємства лише тоді, коли на час відкриття спадщини немає в живих того з їхніх батьків, хто був би спадкоємцем (хто міг би сам одержати спадщину). Припустимо, що на час смерті спадкодавця в живих залишилися син Іван і дочка Івана Людмила, а також Віра — дочка раніше померлого сина Петра. За таких обставин онука Людмила спадкоємницею не буде, оскільки успадковує її батько Іван, а онука Віра набуває спадкоємних прав, тому що немає в живих її батька Петра.

Онуки успадковують порівну в тій частині, яка належала б при спадкоємстві за законом їх померлим батькові чи матері (частина 2 ст. 529 Цивільного кодексу УРСР).

Прошу роз'яснити, чи входить 13-та зарплата до суми заробітку при нарахуванні допомоги по лікарняному? — запитує Лисак з Кіровограда.

Винагорода за підсумками роботи за рік (у народі її називають 13-ю зарплатою), що нарахована в попередньому році, входить до заробітку при обчисленні допомоги по лікарняному. Як саме? До місячного заробітку додається одна дванадцята цієї винагороди (частини 2 і 4 пункту 70 Положення про порядок забезпечення допомогами по державному соціальному страхуванню, затвердженого постановою Президії ВЦРПС від 12 листопада 1984 року).

Семен КАРЛИЦЬКИЙ,
юрист.

Пригоди

О ЧАСИ, О ЗЛОДІЇ...

Навіть працівники міліції Донецька, які багато чого бачили, здивувалися заяві, що надійшла до них. Звернулася людина похилого віку, батько двох дорослих синів. Виявляється, саме вони і викрали у свого батька машину. Проникнувши до гаража, прихопили ще й одну із запчастин, що дорого коштує. Потім відправилися до міста «кататися», а заодно й продати запчастину. Потрібні були гроші: за хлопцями давно помічали пристрасть до наркотиків, а вони коштують недешево. Ось і не витримали нерви у батька. Перед судом стоїть нелегке завдання з визначенням міри покарання. Адже крадіжка незвичайна, як кажуть, свій у свого вкрав.

(УЦАІ).

Телеграфним рядком з Одеси

СІЛЬСЬКІ АКЦІЇ ДЛЯ МІСТА

Не тільки своїм трудівникам, а й мешканцям Одеси, райцентру Болград, підприємствам, організаціям продає свої акції колгосп «Росія». Їх уже реалізовано на суму понад 1,5 мільйона карбованців. Власникам акцій гарантується не менше 12 відсотків прибутку. Додаткові кошти колгосп використовує на соціальні потреби.

А ДЕЛЬФІНИ КРАЩЕ...

Готуючись до свого 200-річчя, Одеса вирішила відкрити власний дельфінарій. Його вже почала споруджувати болгарська фірма «Лазур». До комплексу увійдуть великий і малий басейни для дельфінів та бар-кафе для глядачів. Вартість споруди — близько 15 мільйонів карбованців.

«ЛАТВІЮ» — З МОЛОТКА

В італійських портах Савона та Ла Спеція у зв'язку з невідшкодовуванням боргів кооперативною фірмою «Інтеролівія» за обслуговування її суден «Молдавія» та «Латвія» опинились у становищі заложників. «Молдавію» вдалося виручити, а «Латвію», за рішенням тамтешнього судді, буде продано з молотка. Морякам доведеться повертатися додому суходолом.

ОЗДОРОВИЛИСЬ...

Терміново закрито оздоровчий табір «Світанок» у Татарбунарському районі: через грубі порушення санітарно-гігієнічних норм тут сталося масове захворювання сальмонельозом. Госпіталізовано 69 чоловік, у тому числі 2 медпрацівника. Прокуратура відкрила кримінальну справу, ведеться слідство.

ОСВЯТИЛИ ВДРУГЕ

Днями відбулося урочисте освячення римсько-католицького костьолу в Одесі, друге за його майже 140-річну історію. Останні чотири з лишком десятки років він служив спортивною залою. Тепер ця культова споруда повернута істинним господарям.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

Факт і коментар

НІЧНА ОПЕРАЦІЯ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ

Усі, і депутати, й журналісти, які прийшли на четверту сесію Верховної Ради України, і ті, хто дивився телетрансляцію, певно, звернули увагу: над головуючим немає скульптури В. Леніна. На депутатів дивиться порожня ніша. За роз'ясненнями звернувся до народних депутатів.

Олександр МОРОЗ (Київщина): Коли ми, депутати від більшості, близько ста чоловік, зібралися 2 вересня порадитися щодо процедури проведення першого дня і десь близько 18-ї години послали своїх представників до сесійного залу, то ті, причому не партійні керівники, побачили: біля скульптури стоїть риштування, і все готове для її демонтажу. Мене попросили дізнатися: хто прийняв таке рішення. Я піднявся до Івана Степановича Плюща. Той повідомив: Президія розглянула це питання і, оскільки прийнято Акт незалежності, рішення про департизацію державних органів, вирішила деідеологізувати сесійний зал. Спеціального рішення Президії не було, все записано тільки в протоколі.

— А як до цього поставились і ви, і депутати від більшості?

— Людей, які це побачили стурбувала не сама картина. Її можна пояснити і так, як це зробила Президія, а можна й по-іншому. Леніна в цьому залі можна було б залишити хоча б з поваги до нього як до засновника радянської форми правління. Образило ж депутатів те, як було оформлено рішення про демонтаж.

Ми зробили запит до Л. Кравчука з проханням усе пояснити. Сподіваємося, це пояснення буде. Воно потрібне й громадськості.

Іван МУСІЄНКО (Кіровоградщина): Коли ми побачили риштування і почули від робітників, що ті збираються демонтувати скульптуру В. Леніна, то, звісно, вирішили дізнатися: на якій підставі. Адже ви пам'ятаєте, мабуть, що розмови про демонтаж скульптури тягнуться ще з першої сесії. Але тоді було вирішено навіть без голосування, що до вирішення питання про нову символіку зберігається статус-кво: державний прапор на куполі приміщення, скульптура — в залі.

Ми знайшли керівника Секретаріату парламенту М. Хоменка. Той повідомив: є рішення Президії. Ми запитали про термін демонтажу: невже потрібно робити це терміново, в нічний час? «Ні,— відповів М. Хоменко.— Термін не визначено взагалі». Звісно, що у нас виникло запитання: чому робиться саме так, за спинами депутатів? І справа навіть не в тому — бути чи не бути Леніну в цьому залі, обстановка в країні така, що ми, певно, і так винесли б скульптуру. Єдине, чого ми хотіли, чого хочу особисто і покладу на це всі свої сили, щоб усе робилося згідно із законами. Бо найстрашніше сьогодні — одну тоталітарну систему замінити іншою, одне беззаконня — іншим. Чому це питання було вирішено всупереч попередній домовленості на сесії? Адже мають торжествувати принципи законності й демократії.

— Кажуть, демонтаж пікетували колишні секретарі ЦК!

— Ніхто нічого не пікетував. До залу просто заходили народні депутати, члени ЦК, зокрема Лісовенко, колишній секретар Чернігівського обкому і працівник ЦК партії, деякі інші товариші. Але вони тільки спостерігали і хотіли дізнатися, на якій підставі все це відбувається. Були й дискусії про те, що будь-які дії мають здійснюватися в межах закону, і все.

Із сесійного залу до початку засідань було винесено і синьо-жовтий прапор, який був разом із захисниками російського «Білого дому» на московських барикадах. Він тепер щодня зустрічає депутатів у фойє першого поверху.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Анатолія ПІДДУБНОГО.

Реалії

СМІЄТЬСЯ ТОЙ, ХТО...

Восьма позачергова сесія обласної Ради, що розглянула лише через 15 днів суспільно-політичну ситуацію, яка склалася в області внаслідок державного перевороту, проходила, як ніколи емоційно, гостро. Більшість промовців виступила на захист КПУ, відкинула звинувачення опозиції про визнання ними ДКНС. «Ми підтримували моральний дух людей. Головне було — не допустити паніки»,— заявив перший секретар Чернігівського райкому партії Г. Долженко, зачитавши звернення до Верховної Ради України, в якому висловлювалася вимога «скасувати неконституційні рішення Президії». «Посміховиськом на всю Україну» назвав цей документ депутат-журналіст Б. Хожай. Депутати вирішили утриматися від прийняття звернення, яке, по суті, протиставляло обласну Раду Верховній.

Більшістю голосів підтверджено довір'я голові обласної Ради О. Лисенку та президії облради.

Сесія завершилася демаршем редактора газети «Приборостроитель» Ж. Лозанюк. Головуючий зачитав її заяву про те, що вона на знак протесту складає депутатські повноваження. «Йдучи на сесію,— сказала вона,— я думала, що люди щось переосмислять. Ні, тут нема каяття. Чернігівський обком партії в дні перевороту скликав нараду господарських керівників, тобто незаконно взяв на себе керівництво народногосподарським комплексом області. І сьогодні на сесії він діє, хоч його діяльність заборонена». Ж. Лозанюк, зокрема, закинула докір 130 депутатам-комуністам, які не хочуть враховувати реалії дня. Після її заяви прозвучала пропозиція від демократів взагалі розпустити обласну Раду. Але вона викликала в залі тільки сміх.

Павло СЕРГІЄНКО.
Чернігів.

В Африку!

ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО...

Два риболовецьких сейнери — один з рибколгоспу «Третій вирішальний» Миколаївського району, другий з «Чорноморця» Очаківського — ловлять рибу в Атлантичному океані: працюють у Республіці Сьєрра-Леоне (Західна Африка).

— У практиці риболовецьких колгоспів області такого ще не було. Це перші ластівки,— розповідає провідний інженер відділу Миколаївської рибколгоспспілки П. Оверчук. — Робочими місцями та адресою промислу з миколаївськими рибалками поділилися побратьски сусіди-одесити. Вони раніше знайшли канали виходу на Африку. Наші судна пробудуть там до жовтня.

Про успішність нової форми співробітництва свідчить радіограма капітана «Рыбаки Очакова»: «На рахунок колгоспної каси вже перераховано п'ять тисяч доларів чистого прибутку».

До такої ж роботи, але в Нігерії, готуються тепер кілька мотофелюг.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

І таке буває

МУЗА РВЕТЬСЯ В ВПШ

Але зовсім не для того, щоб ще раз на повні груди надихнутися «керівної і спрямовуючої». Просто їй ніде жити. А оскільки жіночка вона непередбачена у творчих завихреннях своїх, то й, всупереч традиціям, не їй, а вона крикнула «Дайош!»

Причому в прямому розумінні цього слова — 5 вересня сотні учнів Київського музучилища імені Р. Глієра прийшли до конференц-залу АН України, де засідала сесія Ленінської райради Києва, з вимогою: віддайте під музучилище приміщення колишньої кадрової кузні «розуму, честі і совісті» — Вищої партійної школи — з усіма її світлими аудиторіями, залами, їдальнями тощо. І можна тільки констатувати: справді-таки допекло, якщо в політику спускаються вже й з Парнасу.

Правда, є від чого. Третій за віком музичний заклад, училище Глієра, засноване в 1868 році, за часів «народної влади» не жило, а животіло. 640 його учнів, включаючи й іноземців, сьогодні оволодівають тендітним фахом у п'яти приміщеннях, які складають за площею 13 відсотків (!) від норми на одного учня, тобто приблизно від 0,55 до 1,5 квадратних метра на «людино-одиницю». Страшно казати, але це менше від норми на кладовищі... В аварійному стані каналізаційна й опалювальна системи: взимку вчаться і працюють учні разом зі своїми 300 викладачами в пальто і рукавицях. Акустичні умови такі, що гами разом із майбутніми музикантами вивчають усі прилеглі райони. І все-таки училище жило продуктивно. Ось тільки невеликий його «послужний список»: Р. Глієр, П. і Г. Майбороди, П. Козицький, Л. Ревуцький, П. Муравський, М. Литвиненко-Вольгемут, Д. Петриненко, Д. Гнатюк, сьогоднішні «зірки» української опери В. Лук'янчук, М. Дядюра або вийшли з цих стін, або працювала в них. 14 лауреатів республіканських конкурсів було тільки в минулому навчальному році. Згодьтеся, в таких умовах це й називається творчим подвигом.

Але ось терпець нарешті урвався. І, до честі депутатів, учнів вони зрозуміли. Було прийнято рішення: підтримати вимогу учнів, вивчити проблему, зробити висновки і звернутися до міськради та Верховної Ради. Пообіцяв свою допомогу народний депутат України О. Ємець. Добре було б, якби їх почули й на законодавчому Олімпі. Щоб колишня ВПШ, а разом з нею і мистецтво, справді належали народові.

...А учні співали «Ти ж мене підманула...» Кому? Цього разу, здається, не зрадливій милій, а Системі з її залишковим принципом фінансування культури. Але можуть і новій владі, якщо та поведеться аналогічно. Бо, вислухавши депутатів, учні пішли пікетувати облюбоване приміщення...

Володимир СКАНЯ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

і коментар

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ

парламенту М. Хо-
повідомив: є рішен-
. Ми запитали про
онтажу: невже пот-
ти це терміново, в
с? «Ні,— відповів
.— Термін не виз-
гали». Звісно, що
никло запитання:
ься саме так, за
путатів? І справа
в тому — бути чи
Леніну в цьому за-
овка в країні та-
ми, певно, і так
скульптуру. Єдине,
тіли, чого хочу осо-
окладу на це всі
щоб усе робилося
аконами. Бо найст-
ьогодні — одну то-
истему замінити ін-
беззаконня — ін-
це питання було
суперечь попередній
ті на сесії? Адже
ествувати принципи
й демократії.

— Кажуть, демонтаж пікетували колишні секретарі ЦК!

— Ніхто нічого не пікетував. До залу просто заходили народні депутати, члени ЦК, зокрема Лісовенко, колишній секретар Чернігівського обкому і працівник ЦК партії, деякі інші товариші. Але вони тільки спостерігали і хотіли дізнатися, на якій підставі все це відбувається. Були й дискусії про те, що будь-які дії мають здійснюватися в межах закону, і все.

Із сесійного залу до початку засідань було винесено і синьо-жовтий прапор, який був разом із захисниками російського «Білого дому» на московських барикадах. Він тепер щодня зустрічає депутатів у фойє першого поверху.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Фото Анатолія ПІДДУБНОГО.

ке буває

ТЬСЯ В ВПШ

годні оволодівають
рахом у п'яти при-
які складають за
13 відсотків (!) від
одного учня, тобто
від 0,55 до 1,5 квад-
ра на «людино-оди-
вішно казати, але це
норми на кладови-
ійному стані кана-
опалювальна сис-
ку вчаться і працю-
азом зі своїми 300
в пальто і рука-
устичні умови такі,
азом із майбутніми
вивчають усі при-
м. І все-таки учили-
продуктивно. Ось
еликий його «по-
исок»: Р. Глієр, П. і
ади, П. Козицький,
ий, П. Муравський,
твиненко-Вольгемут,
нко, Д. Гнатюк, сьо-
зірки» української
ук'янчук, М. Дядю-
шли з цих стін, або
в них. 14 лауреа-
канських конкурсів
в минулому на-
році. Згодьтеся, в

таких умовах це й називається творчим подвигом.

Але ось терпець нарешті урвався. І, до честі депутатів, учнів вони зрозуміли. Було прийнято рішення: підтримати вимогу учнів, вивчити проблему, зробити висновки і звернутися до міськради та Верховної Ради. Пообіцяв свою допомогу народний депутат України О. Ємець. Добре було б, якби їх почули й на законодавчому Олімпі. Щоб колишня ВПШ, а разом з нею і мистецтво, справді належали народові.

...А учні співали «Ти ж мене підманула...» Кому? Цього разу, здається, не зрадливій милій, а Системі з її залишковим принципом фінансування культури. Але можуть і новій владі, якщо та поведеться аналогічно. Бо, вислухавши депутатів, учні пішли пікетувати облюбоване приміщення...

Волсдимир СКАНЯ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Реалії

СМІЄТЬСЯ ТОЙ, ХТО...

Восьма позачергова сесія обласної Ради, що розглянула лише через 15 днів суспільно-політичну ситуацію, яка склалася в області внаслідок державного перевороту, проходила, як ніколи емоційно, гостро. Більшість промовців виступила на захист КПУ, відкинула звинувачення опозиції про визнання ними ДКНС. «Ми підтримували моральний дух людей. Головне було — не допустити паніки»,— заявив перший секретар Чернігівського райкому партії Г. Долженко, зачитавши звернення до Верховної Ради України, в якому висловлювалася вимога «скасувати неконституційні рішення Президії». «Посміховиськом на всю Україну» назвав цей документ депутат-журналіст Б. Хожай. Депутати вирішили утриматися від прийняття звернення, яке, по суті, протиставляло обласну Раду Верховній.

Більшістю голосів підтверджено довір'я голові обласної Ради О. Лисенку та президії облради.

Сесія завершилася демаршем редактора газети «Приборостроитель» Ж. Лозанюк. Головуючий зачитав її заяву про те, що вона на знак протесту складає депутатські повноваження. «Йдучи на сесію,— сказала вона,—я думала, що люди щось переосмислять. Ні, тут нема каяття. Чернігівський обком партії в дні перевороту скликав нараду господарських керівників, тобто незаконно взяв на себе керівництво народногосподарським комплексом області. І сьогодні на сесії він діє, хоч його діяльність заборонена». Ж. Лозанюк, зокрема, закинула докір 130 депутатам-комуністам, які не хочуть враховувати реалії дня. Після її заяви прозвучала пропозиція від демократів взагалі розпустити обласну Раду. Але вона викликала в залі тільки сміх.

Павло СЕРГІЄНКО.

Чернігів.

В Африку!

ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО...

Два риболовецьких сейнери — один з рибколгоспу «Третій вирішальний» Миколаївського району, другий з «Чорноморця» Очаківського — ловлять рибу в Атлантичному океані: працюють у Республіці Сьєрра-Леоне (Західна Африка).

— У практиці риболовецьких колгоспів області такого ще не було. Це перші ластівки,— розповідає провідний інженер відділу Миколаївської рибколгоспспілки П. Оверчук. — Робочими місцями та адресою промислу з миколаївськими рибалками поділилися побратськи сусіди-одесити. Вони раніше знайшли канали виходу на Африку. Наші судна пробудуть там до жовтня.

Про успішність нової форми співробітництва свідчить радіограма капітана «Рыбаки Очакова»: «На рахунок колгоспної каси вже перекзано п'ять тисяч доларів чистого прибутку».

До такої ж роботи, але в Нігерії, готуються тепер кілька мотофелюг.

Микола БАРАНОВ.

Миколаїв.

Актуальне інтерв'ю

ОУН У... МОСКВІ

Телеглядачі бачили жовто-блакитний прапор на барикадах біля «Білого дому», та мало хто знає, що під час путчу взяв на себе обов'язки начальника штабу оборони член Московського Руху, колишній офіцер, потім дисидент Григорій Куценко. Він керував українськими, російськими, вірменськими сотнями, які відстоювали не Єльцина — ідеали свободи і демократії. Наш співрозмовник — голова виконкому Московського Руху Петро ПЕРЕПУСТ.

— Чим займається Рух Москви?

— Статут з Рухом на Україні у нас майже однаковий. Ми — колективний член Української міжпартійної асамблеї, і [illegible]ймалис[illegible] реєстрацією гро[illegible] Укр[illegible] дійшли до 15 т[illegible]. Разом [illegible] з тим не замикаємося на чомусь одному, бо ми не партія, а громадський рух, в якому об'єднуються люди різних за радикальністю поглядів.

— Чи не сприймають вас росіяни як п'яту колону — адже в статуті Руху є пункт: боротьба за побудову соборної, незалежної Української держави?

— А хіба українці за кордоном не будують соборну Українську державу?.. Звичайн[illegible]у нас спец[illegible]а, і саме ц[illegible]ункт сформ[illegible]вано інакше. Ми — колективний член Демократичної Росії і беремо активну участь у побудові демократичної російської держави. Коли подали заяву на вступ до Дем[illegible]сії, там, незваж[illegible] на н[illegible]ім допомогу в аг[illegible], доб[illegible] знаючи нашу діяльність, довго тягнули. Та коли я сказав: нам що — створювати інтерфронт? — зрозуміли.

— Ваші наступні акції?

— Планували провести Установчу конференцію Московської ліги антибільшовицького блоку народів. Путч вніс деякі корективи, але ми маємо надію здійснити заплановане.

— Це щось на зразок організації, метою якої буде побуд[illegible] [illegible]осткомуні[illegible]ого суспіл[illegible]ва?

— Так. Більшовизм розбитий, але коріння його ще залишається, і перш за все, в імперській психології. Тому ми займаємося створенням організації, яка ставить на меті відродження Московсько-російської держави в її історично-етнічних кордонах — Народного конгресу Росії. Поки що не всі росіяни відчувають цю необхідність. Але багато хто вже розуміє, що щастя можливе лише на своїй землі. Після того, як Татарстан проголосив свій суверенітет, у багатьох була розгубленість: де ж наше? Ми їм пояснюємо: у вас немає держави, немає президента. Єльцин — президент не Росії, а федерації, яка є такою ж імперією, як і колишній Союз.

— Роль Московського Руху після того, як Україна стане повністю самостійною?

— Національні почуття у нас дещо загострені тому, що живемо в діаспорі, і, звичайно, організація буде існувати, але якщо ми раніше були на правах осередку Київської крайової організації, то сьогодні готуємо документи для реєстрації в Міністерстві юстиції Росії уже як республіканська організація — Організація українського народного Руху (ОУН Рух). Зауважень майже немає, хоча ми в преамбулі написали, що є організацією націоналістичною, і націоналізм розуміємо як вищий прояв патріотизму. Пан з Мінюсту сказав, що ми — організація демократична і ніякої крамоли в цьому він не бачить... Справді, нас в Москві добре знають, особливо після путчу. Часто на вулиці зупиняють люди, дякують за підтримку...

— Як ви ставитеся до відомих заяв — канцелярії Єльцина та Попова?

— Єльцин має великий апарат радників і до порад прислухається. Що стосується Попова, то ми готуємо матеріали для подання на нього в суд.

— Отже, вважаєте, з Єльциним проблем не буде? Він — демократ?

— У всякому разі обставини його примусять ним бути...

Вів розмову
Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Майже сенсація

КРАВЧУК МОЖЕ СПАТИ СПОКІЙНО...

Не чекаючи появи сумнозвісного ДКНС, житель невеличкого села Ольшани Ічнянського району, тричі судимий Д. Лойко вирішив здійснити на Україні те, що лише визрівало у чиновних московських кабінетах. Він написав Л. Кравчуку анонімного листа, зміст якого приблизно такий: або готуйся, Голово, до смерті, або...

Невідомо, чи зміг би втілити свої погрози в життя аматор самогоноваріння (при обшуку у нього вилучено самогонний апарат, 31 літр вогненебезпечної рідини та 80 літрів закваски), якби не стали на заваді чернігівські співробітники КДБ.

Лихі заміри викрито. Однак це не означає, — зазначив начальник підрозділу управління КДБ України по Чернігівській області М. Кулінський,— що ми даремно витратили час на несерйозну справу. В окремих випадках подібні сигнали свідчать про реальність намірів авторів анонімних погроз. В даному разі Д. Лойко у такий спосіб намагався вплинути на позицію Голови Верховної Ради України.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Чернігів.

Поради

КОЖНОМУ ГОСТЮ ПО СЕРВЕТЦІ

Час нині важкий. Тим більше внутрішній порятунок, душевний спокій шукаємо в спілкуванні, підтримці друзів. Це наша рідна традиція — гостинність, хлібосольство. Не будемо її втрачати.

Тож як бути господині сьогодні, коли, як відомо, з продуктами важко, а хочеться, щоб друзі не обминали дім, щоб прийшли посидіти, поговорити.

Кілька порад.

Йдеться не про те, як покласти ніж чи виделку... Одна хитромудра хазяйка зізналася, що особливо старається прикрасити стіл, коли нема чим вразити з їжі. Настрій від бідненького меню на столі можна цілком компенсувати гарненькою, картатою скатертиною з серветками контрастного кольору. А ще уявіть собі зелену скатертину з білим візерунком, ну, хоча б у вигляді горошку. Скляна салатниця, а в ній — овочевий салат, Який — залежить від фантазії господині. Ваза з червоними маками, і от враження таке, ніби ви опинилися на зеленій галявині дружби. Якась пляшина сухого вина, чай, кава... Що іще треба для задушевної зустрічі!

Великою популярністю нині користується так зване американське сервірування. Це коли «радіус дії» гостя за столом визначається серветкою. Тобто, кожному гостю — по серветці. Поміж цими серветками гарно «дивиться» коричнева поверхня стола. А якщо поставити керамічний посуд, то взагалі прекрасно буде. Якась гілочка чи скромний букетик (тільки низький, щоб не став бар'єром для гостей) — от і маєте повний комфорт!

Спорт

НАЗДОГАНЯТИ

Два важких матчі провели футболісти «Закарпаття» з лідерами зони. У попередньому турі вони здолали опір «Кристалу», а у минулому їхнім суперником був «Колос». Гості одразу відчули настрій закарпатців і тому вирішили не ризикувати. Та відсидітися у глухому захисті «Колосу» не вдалося. Під завісу першого тайму Курильцьо (42-а і 45-а хвилини) двічі посилав м'яч у ворота Кирієнка. У другому таймі малюнок гри не змінився: «Закарпаття» утримало рахунок 2:0.

За цих умов «Прикарпаття» могло повернути собі лідерство. І матч у Кривому Розі проти «Кривбасу» іванофранківці почали з атак. Вже на одинадцятій хвилині Лахмай провів гол. Та господарі швидко оговталися від невдачі і кинулися відігруватися. На 18-й хвилині Лисковець, а на 27-й Зубчук забили по м'ячу у ворота гостей. Витративши сили на з'ясування стосунків у дебюті, потім обидві команди діяли спокійніше. «Прикарпаття» поступилося —

НОВИНИ

Київ. Тут триває традиційний турнір чотирьох молодіжних збірних. СРСР — Швеція — 6:6.

Оттава. Попередній турнір розиграшу Кубка Канади: США — Чехо-Словаччина — 4:2. Канада — Швеція — 4:1. СРСР — Фінляндія — 6:1.

ГОЛОС України

Актуальне інтерв'ю

УН У... МОСКВІ

ачі бачили жовто-блакитний прапор на барикадах бі- дому», та мало хто знає, що під час путчу взяв на язки начальника штабу оборони член Московського шній офіцер, потім дисидент Григорій Куценко. Він раїнськими, російськими, вірменськими сотнями, які не Єльцина — ідеали свободи і демократії. Наш ник — голова виконкому Московського Руху Петро

аймається Рух Мо-

з Рухом на Украї- айже однаковий. ективний член Ук- іжпартійної асамб- алис реєстрацією кр дійшли до азом тим не я на чомусь одно- не партія, а гро- ух, в якому об'єд- ди різних за ради- оглядів.

сприймають вас п'яту колону — ад- Руху є пункт: бо- побудову соборної, Української дер-

українці за кор- будують соборну державу?.. Звичай- спец а, і саме форм вано іна- колективний член ної Росії і беремо сть у побудові де- російської держа- одали заяву на Демросії, там, не- н їм допомогу об знаючи нашу довго тягнули. Та ав: нам що — ство- рфронт? — зрозу-

обхідність. Але багато хто вже розуміє, що щастя можливе лише на своїй землі. Після того, як Татарстан проголосив свій суверенітет, у багатьох була розгубленість: де ж наше? Ми їм пояснюємо: у вас немає держави, немає президента. Єльцин — президент не Росії, а федерації, яка є такою ж імперією, як і колишній Союз.

— Роль Московського Руху після того, як Україна стане повністю самостійною!

— Національні почуття у нас дещо загострені тому, що живемо в діаспорі, і, звичайно, організація буде існувати, але якщо ми раніше були на правах осередку Київської крайової організації, то сьогодні готуємо документи для реєстрації в Міністерстві юстиції Росії уже як республіканська організація — Організація українського народного Руху (ОУН Рух). Зауважень майже немає, хоча ми в преамбулі написали, що є організацією націоналістичною, і націоналізм розуміємо як вищий прояв патріотизму. Пан з Мінюсту сказав, що ми — організація демократична і ніякої крамоли в цьому він не бачить... Справді, нас в Москві добре знають, особливо після путчу. Часто на вулиці зупиняють люди, дякують за підтримку...

аступні акції!

али провести Уста еренцію Московсь- антибільшовицького дів. Путч вніс дея- , але ми маємо на ти заплановане.

сь на зразок орга- ою якої буде побу- мунії ього сус-

льшовизм розбитий, його ще залиша- ш за все, в імпер- огії. Тому ми зай- воренням організа- вить на меті відро- сковсько-російської її історично-етніч- онах — Народного осії. Поки що не відчувають цю не-

— Як ви ставитеся до відомих заяв — канцелярії Єльцина та Попова!

— Єльцин має великий апарат радників і до порад прислухається. Що стосується Попова, то ми готуємо матеріали для подання на нього в суд.

— Отже, вважаєте, з Єльциним проблем не буде! Він — демократ!

— У всякому разі обставини його примусять ним бути...

Вів розмову
Костянтин
ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Уїк-енд, тобто вихідні

● Поради

КОЖНОМУ ГОСТЮ ПО СЕРВЕТЦІ

Час нині важкий. Тим більше внутрішній порятунок, душевний спокій шукаємо в спілкуванні, підтримці друзів. Це наша рідна традиція — гостинність, хлібосольство. Не будемо її втрачати.

Тож як бути господині сьогодні, коли, як відомо, з продуктами важко, а хочеться, щоб друзі не обминали дім, щоб прийшли посидіти, поговорити.

Кілька порад.

Йдеться не про те, як покласти ніж чи виделку... Одна хитромудра хазяйка зізналася, що особливо старається прикрасити стіл, коли нема чим вразити з їжі. Настрій від бідненького меню на столі можна цілком компенсувати гарненькою, картатою скатертиною з серветками контрастного кольору. А ще уявіть собі зелену скатертину з білим візерунком, ну, хоча б у вигляді горошку. Скляна салатниця, а в ній — овочевий салат, Який — залежить від фантазії господині. Ваза з червоними маками, і от враження таке, ніби ви опинилися на зеленій галявині дружби. Якась пляшина сухого вина, чай, кава... Що іще треба для задушевної зустрічі!

Великою популярністю нині користується так зване американське сервірування. Це коли «радіус дії» гостя за столом визначається серветкою. Тобто, кожному гостю — по серветці. Поміж цими серветками гарно «дивиться» коричнева поверхня стола. А якщо поставити керамічний посуд, то взагалі прекрасно буде. Якась гілочка чи скромний букетик (тільки низький, щоб не став бар'єром для гостей) — от і маєте повний комфорт!

● Рецепт

ГАРБУЗ ПЕЧЕНИЙ

Ні, це не від бідності. Гарбуз взагалі чудовий продукт. А якщо ще відповідно приготувати, то можна справді потішити гостей.

Цей рецепт — з болгарської кухні. Простий, а головне — його легко реалізувати.

Необхідні продукти: 1 кг гарбуза, 4 яйця, 1 склянка борошна, 1,5 столової ложки коров'ячого масла, 200 г цукру, 2 склянки молока, кориця.

Технологія: гарбуз чистять і натирають на крупній тертушці. Тушкують у маслі й невеликій кількості води до готовності. Посипають борошном, перемішують і ще пару хвилин тримають на вогні. Дають вистигнути, посипають цукром і корицею, заливають молоком, збивають яйця. Добре перемішують і запікають у духовці. При бажанні подають з цукровою пудрою.

● Природа речей

ВИБІР ТАЛІСМАНА

Як правило, кожний коштовний камінь має властивість і талісмана, і амулета. Проблема в тому, як правильно вибрати той чи інший камінь.

Кілька принципів

Експансивним, роздратованим, нестриманим людям небезпечно мати активізуючі камені (як правило, червоного кольору), наприклад, рубін. А несміливим, сором'язливим такі прикраси яскраво дуже пасують. Бо вони прискорюють кровообіг, додають енергію всім клітинам.

Обережно слід ставитися до опалу з червоними чи блакитно-синіми відблисками. Опал — найбільш магічний самоцвіт, його вправляють у срібло. Опал не рекомендується приймати як подарунок, бо він породжує вороже почуття до того, хто дарує. Смарагд підходить усім, бо це антидемонічний талісман, який стимулює все найкраще в людях. Так само діє бірюза, однак вона накладає на людину високі обов'язки — бути чесним, правдивим, здатним на благородні вчинки.

ВИБІР АМУЛЕТА

Це досить просто. Головне — вирішити, від чого він повинен вас оберігати. Тож традиційними амулетами вважаються для Овна — бузковий аметист, Тільця — агат, Близнят — берил, Рака — смарагд, Лева — рубін, Діви — зелена чи жовто-червона яшма, Ваги обирають собі брильянт чи гірський кришталь, Скорпіон — жовтий топаз, Стрілець — блакитну бірюзу, Козерог — жовто-зелений опал, Водолій — синьо-голубий сапфір, Риби — жовто-зелений хризоліт.

Треба пам'ятати, що вплив каменя збільшується не з розміром, а з його чистотою. Дефекти, мутні плями, тріщини посилюють негативний вплив.

Крадені коштовності впливають на людину дуже погано. Куплені набувають повної сили тільки через кілька років. Найкращими вважаються подаровані чи успадковані камені.

● З джерела мудрості

Багато праці і подвижництва потрібно, щоб людині змінитися на краще й бути добрим древом, котре саме собою добрі плоди творить.

Нічим так не клопочись, як щоб себе змінити, оновити й виправити... А коли внутрішньо оновлений і добрий будеш, то й нинішнє життя і діла твої добрі будуть.

Преподобний Тихін.

УКРАЇНА Й СВІТОВІ ЦІНИ

На головних біржах світу курс американського долара стабілізувався, і в понеділок становив 136,8 японської ієни. Викликає тривогу значне падіння цін на золото. У п'ятницю (30.08.91) в Лондоні його ціни опускалися нижче 348 доларів за унцію (31.035 гр.). Це має значення не лише для Росії, традиційного експортера дорогоцінних металів, а й для України, де останнім часом розпалилися гарячі дискусії з приводу карпатського та дніпрянського золота.

Іншою неприємною для нашої республіки новиною є різке падіння ціни на цукор. Якщо на початку серпня вона перевищувала 339 доларів США за тонну, то останні кілька днів — нижче 300 доларів за тонну. Поки що невідомо, скільки цукру й золота Україна викине на міжнародний ринок. Але цілком ясно, що кмітливі західні бізнесмени мають намір скупити за безцінь усе те, чим ми поки що багаті.

Олег ЛЕУС.
Севастополь.

Малюнок Сергія ФЕДЬКА.

Майже сенсація

РАВЧУК МОЖЕ АТИ СПОКІЙНО...

чи появи сумно- КНС, житель незе- а Ольшани Ічнян- ну, тричі судимий рішив здійснити на що лише визрівало московських кабі- аписав Л. Кравчуку листа, зміст якого акий: або готуйся, смерті, або...

чи зміг би втілити в життя аматор іння (при обшуку лучено самогонний тр вогненебезпеч- та 80 літрів заквас- е стали на заваді співробітники КДБ.

Лихі заміри викрито. Однак це не означає, — зазначив начальник підрозділу управління КДБ України по Чернігівській області М. Кулінський,— що ми даремно витратили час на несерйозну справу. В окремих випадках подібні сигнали свідчать про реальність намірів авторів анонімних погроз. В даному разі Д. Лойко у такий спосіб намагався вплинути на позицію Голови Верховної Ради України.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Чернігів.

Спорт

НАЗДОГАНЯТИ ВАЖКО

Два важких матчі провели футболісти «Закарпаття» з лідерами зони. У попередньому турі вони здолали опір «Кристалу», а у минулому їхнім суперником був «Колос». Гості одразу відчули настрій закарпатців і тому вирішили не ризикувати. Та відсидітися у глухому захисті «Колосу» не вдалося. Під завісу першого тайму Курильцьо (42-а і 45-а хвилини) двічі посилав м'яч у ворота Кирієнка. У другому таймі малюнок гри не змінився: «Закарпаття» утримало рахунок 2:0.

За цих умов «Прикарпаття» могло повернути собі лідерство. І матч у Кривому Розі проти «Кривбасу» іванофранківці почали з атак. Вже на одинадцятій хвилині Лахмай провів гол. Та господарі швидко оговталися від невдачі і кинулися відігруватися. На 18-й хвилині Лисковець, а на 27-й Зубчук забили по м'ячу у ворота гостей. Витративши сили на з'ясування стосунків у дебюті, потім обидві команди діяли спокійніше. «Прикарпаття» поступилося — 1:2. Наздоганяти лідера завжди важко.

А от «Кристалу» вдалося вирвати нічию у «Карпат» з Кам'янки-Бузької. Херсонці першими добилися успіху. Сталося це після удару Любинського (48 хвилина). Господарі ж відігралися на 63 хвилині. Цей гол провів Постовий.

Результати решти матчів: «Маяк» (Очаків) — «Приладист» — 0:1, «Чайка» — «Вагонобудівник» — 1:0, «Зірка» — «Верес» — 0:2, «Дніпро» — «Темп» — 1:0, «Динамо» — «Поділля» — 2:0, «Маяк» (Харків) — «Десна» — 2:3, «Хімік» — «Автомобіліст» — 2:1. Матчі «Океан» — «Нафтовик» і СКА — «Полісся» перенесені.

«Колос» з 47-ма очками — на чолі турнірної таблиці. По 45 очок у «Прикарпаття», «Кристала», «Нафтовика». По 44 очка мають «Приладист» і «Верес».

Матчі наступного туру — 9 вересня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

НОВИНИ ХОКЕЮ

Київ. Тут триває традиційний турнір чотирьох молодіжних збірних. СРСР — Швеція — 6:6.

Оттава. Попередній турнір розіграшу Кубка Канади: США — Чехо-Словаччина — 4:2. Канада — Швеція — 4:1. СРСР — Фінляндія — 6:1.

	В	П	Н	Ш	О
Канада	2	1	0	12—6	5
США	2	0	1	12—10	4
Фінляндія	1	1	1	4—8	3
СРСР	1	0	2	10—9	2
ЧСФР	1	0	2	7—7	2
Швеція	1	0	2	7—12	2

ПОГОДА

7—8 вересня на Україні передбачається холодна погода. Температура вдень 11—17, уночі 4—10, у південних областях удень 17—22, вночі 8—12 градусів. Подекуди невеликий дощ, лише 8 вересня у західних областях без опадів. Вітер північно-західний, 5—10, подекуди пориви 15—20 метрів на секунду.

По Київській області сьогодні вдень передбачається холодна погода. Температура 11—16 градусів. Подекуди невеликий дощ. Вітер північно-західний, 5—10 метрів на секунду, поривчастий.

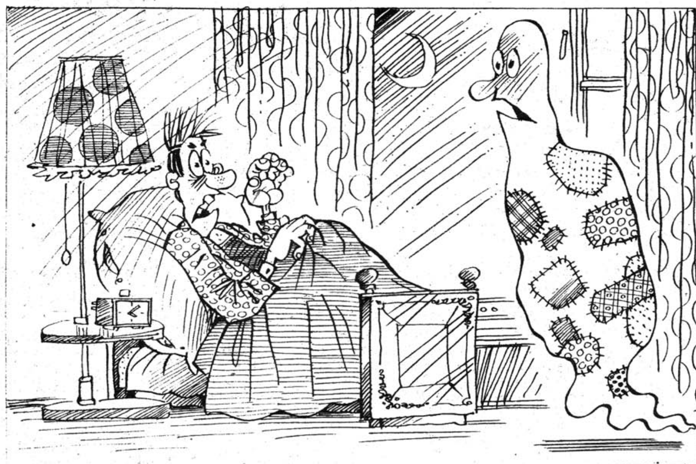
Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Чергова по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ.
Тел. 446-61-13.

Жарт номера

Наше світле майбутнє — це наше темне минуле.

Олександр ПЕРЛ.

— Не лякайтесь, я привид комунізму...

Малюнок Олега ГУЦОЛА.

Наш офіціоз

ІНСТРУКЦІЯ З НАПИСАННЯ ІНСТРУКЦІЙ

(Для службового користування)

§ 1. Основною метою написання інструкцій є написання інструкції.

§ 2. Інструкція, як правило, пишеться в окремому просторому кабінеті з двома кондиціонерами, кольоровим телевізором, телефаксом, чотирма телефонами. Сидіти треба в м'якому зручному кріслі за великим столом, бажано з червоного дерева.

§ 3. Спецодяг автора інструкції:

а) краватка;
б) майка;
в) нарукавники;
г) сорочка і шкарпетки під колір дірокола.

§ 4. Інструкція пишеться на хорошому папері, ручкою китайського виробництва із золотим пером у перервах між дзвінками по телефону:

а) дружині;
б) друзям;
в) онукам;
г) жінкам.

§ 5. Під час написання інструкції не рекомендується дуже часто палити вітчизняні цигарки, пити багато міцної кави з коньяком, думати і дрімати.

§ 6. Написану інструкцію віддають молодій симпатичній секретарці для наступного редагування, узгодження, затвердження, повторного редагування, повторного узгодження, повторного затвердження.

§ 7. Кожна наступна інструкція пишеться одразу ж за попередньою, як правило, не відміняючи, а доповнюючи і роз'яснюючи її і роблячи її, таким чином, більш прогресивною, ніж попередня попередньої.

§ 8. Відвантаження інструкцій проводиться в спеціальних контейнерах (у контейнері 20 пачок. Вага однієї пачки — 20 кг).

§ 9. Дотримання даної інструкції обов'язкове для всіх тих, у чиї обов'язки входить написання інструкцій. Вона набирає сили інструкції з моменту її публікації в газеті.

Олександр ПЕРЛЮК.
Кіровоград.

А у вас вся спина біла!

Минулого тижня «Курінь» повідомив про те, що відкрито рахунок на спорудження в центрі Києва на майдані Незалежності скульптурної композиції «О. Бакланов, В. Крючков, В. Павлов, Б. Пуго, В. Стародубцев, О. Тізяков, Д. Язов, Г. Янаєв готують державний переворот». Бо, на думку ініціативної групи, саме дії названих осіб прискорили прийняття Акта про державну незалежність України.

У зв'язку з цим, до редакції звертаються громадяни з проханням негайно повідомити номер рахунку, на який можна переказувати гроші.

«Вся моя сім'я гаряче підтримує цю акцію, — пише до «Куреня» учасник двох революцій (жовтневої 1917 року і серпневої 1991 року) Данило Прокопович Катчів, — але, на жаль, ви не назвали номера рахунку».

Виконуючи побажання автора цитованого листа, а заразом і всіх, хто звернувся до нас з подібним проханням, наводимо номер рахунку:

ВМФ 666-1937 у Багдадському відділенні Нещадбанку. За довідками звертатися: Ірак, м. Багдад, тов. С. Хусейну, «до запитання».

Худрада «КУРЕНЯ».

Пуп землі

НОВИНА

Друзяка мій повернувся з відпустки. Біля самого Чорного моря пляжився. Засмаг так, що й клаптика білої шкіри на ньому немає. Лише зуби виблискують білою емаллю, наче в аборигенів Мозамбіку.

— Розповідай, як там раювалося? — прошу.

— Ет, що казати? — скривився.— Як завжди: повітря, сонце і вода. Краще ти розкажи, що тут у вас? А то я відстав від новин. Нікому листів не писав і ні від кого найменшої звісточки не мав.

— О-о, в нас — сенсація! Невже не чув? — заінтриговую.

— Ні.

— То слухай-но. Василина Коршунецька, ота, що трьох чоловіків уже встигла поміняти, у космосі побувала...

— І як їй вдалося? — запитав знічев'я.

— Інопланетяни підібрали. Кажуть, саме біля річки загоряла. Отак голісіньку і вхопили. Щоправда, в купальнику. Три доби у їхній «тарілці» літала. Вражень тепер у неї — на все життя. Від кореспондентів відбою нема. Знаменитість! Кінозірка може позаздрити. Ходить, показує те місце, де «тарілка» приземлялася, де її поцупили. Розповідає майже неймовірне. Каже, повиходили люди з тієї «тарілки» зросту двометрового. Молоді. Красені. Здоров'яки. Враз найсимпатичніший однією рукою її, мов пір'їну, підхопив. А Василина, сам знаєш, пудів на шість потягне... А як вони з нею по-джентльменськи поводилися! Сказано — цивілізація вищого світу!

— А ще які новини? — перебив мою балаканину нетерпляче.

— Гм... Після всього цього?.. Важко чимось і здивувати тебе,— відповідаю.— Але стривай. Ага, минулого тижня до нас дефіцити привозили. Автолавкою. Ми їх у лотерею розіграли. І, знаєш, я штани виграв...

— Та ти що? Невже? Оце новина! — заздрісно вигукнув мій співрозмовник.— Щасливчик ти. А я, бач, прогавив такий момент. Якби знав, то й на курорт не поїхав би.

Іван ТОКАРЧУК.
Волинська область.

Халамидники

ЗАСТІЙНИК

Ось він, застійник,
найбільший у світі!
Ось хто з ганебним
минулим не рве:
Як оженивсь за Хрущова
Микити,
Так із тією ще й досі живе!

ЗАВЗЯТА

Хотіла б жить вона в міцній
сім'ї,
Отож, і бореться за це
завзято:
Трьох вигнала, три —
кинуло її...
— Що ж,— каже,— треба
сьомого шукати!..

ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТ

— В національну шкарлупу
я не ховаюсь —
Інтернаціональний дух в мені
Живе усі мої свідомі дні:
З однаковим я успіхом
вживаю,
Цінуючи і смак, і аромат,
«Молдавське» і
«Токайське», й «Арарат»,
Первак, «Російську»,
«Польську виборову»,—
Усе п'ю з радістю, повірте
слову!..

Петро КАРАСЮК.
Рівненська область.

Конкурс «І не таке буває»

Довгий час я пропрацював лікарем по селах. І гірко і солодко — всяк було. Але й смішного траплялося чимало. Пропоную деякі невигадані історії.

* * *

Молоденька лікарка щось зробила не так. Доповіли головному.

— Ви що, мене за останнього дурня маєте? — червоний від люті заскочив він до її кабінету.

— За останнього? — розгубилася дівчина.— Ніколи!

* * *

Зайшов якось до старого ветфельдшера. Той давно вже на пенсії. Але селом поговір іде, що й худобині краще від молодих допоможе, й людям. Словом, авторитет.

Поки сиділи-балакали, заскочила якась молодичка. Фельдшер вибачився й вийшов до неї. Чую з кімнати:

— Що тобі?

— Та,— мнеться гостя,— певно, мені пороблено. Відшепотіть мене від Одарки! Як бачу її — щоразу лаятись тягне...

* * *

У райполіклініці тіснява. А тим часом ремонт на порі. Головлікар вирішив робити його поетапно — не припиняючи роботу кабінетів. Так, дерматолога, поки білитимуть й фарбуватимуть його кабінет, вирішили підселити до отоларинголога.

Розгніваний переселенець увірвався до кабінету шефа:

— Як то воно буде? Як хворих прийматимемо?

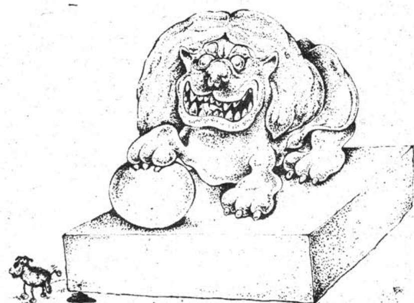
— Що ви одразу в паніку? Ми на фронті й не такі труднощі долали,— заспокоює головний.— Все дуже просто. Коли він шепотітиме, перевіряючи слух, ви поможете. Коли ж ви обдивлятиметесь хвору, він одвернеться.

— Не згоден! — кричить скривджений.

— Чому?

— Бо не на рівних! Я мовчатиму по-чесному. А він обов'язково ж підгледить!

Надіслав
Анатолій ПАСТЕРНАК.
Мал. Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

Утопія «Куреня»

У ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Громадянин Мигитька прокинувся у доброму настрої. І це незважаючи на те, що на сьогодні в нього були заплановані традиційні суботні відвідини міського суду. Так, сусіда Клименко подав на нього позов за те, що Мигитько щодня вмикає телевізор на повну гучність. На думку сусіди, саме це спричинило його хронічне невисипання, а отже, і зниження продуктивності праці на рідному підприємстві. От Клименко і вимагав від Мигитька компенсації збитків.

На швидку руку поснідавши, Мигитько вийшов з під'їзду. На подвір'ї він перечепився об двірницьку мітлу, від чого штани тріснули аж у двох місцях.

— Я подаю на вас позов до суду,— поважно пообіцяв він двірникові.— На відшкодування збитків за річ, зіпсовану через вашу недбалість!

— А я вже на вас подав,— ввічливо відказав двірник,— учора ви забили сміттєпровід, я шість годин його прочищав і вимагаю компенсацію за надурочну роботу.

Насвистуючи, Мигитько рушив далі. На розі він зустрів сусідку Василину. Та ввічливо повідомила, що подала на нього до суду, бо Мигитько вчора зачинив двері ліфта перед самісіньким носом її шпіца, і лікування цуценяти від нервового стресу обійшлося їй у кругленьку суму.

У свою чергу Мигитько запевнив сусідку, що теж подасть на неї позов, бо після численних днів народження членів її сімейства в нього геть пообвалювалася штукатурка, і стеля вимагає ремонту.

Поки Мигитько дійшов до тролейбусної зупинки, він пообіцяв подати позов на вантажника овочевого магазину Безпалого, який штовхнув його плечем, і продавщицю гастроному Крупко, що протиправно образила його словом.

Зі свого боку, вантажник Безпалий попередив, що подає позов на Мигитька з метою компенсації вартості розбитої банки консервованих пупків, яку він упустив, зіткнувшись з плечем відповідача. А продавщиця Крупко, у свою чергу, теж подала позов на Мигитька за те, що він, відволікаючи її від роботи протягом семи з половиною хвилин, спричинив зменшення денного товарообігу гастроному на нуль цілих нуль чотири десятих відсотка.

У тролейбусі Мигитько вирішив подати в суд на водія за те, що тролейбус зіпсувався і Мигитькові довелося взяти таксі, аби не спізнитися на перше з дев'яти призначених на сьогодні судових засідань.

Під'їжджаючи до суду, Мигитько заприсягся подати позов і на таксиста, який повіз його довшим шляхом, що спричинило матеріальний збиток на карбованець чотири копійки.

Останнє судове засідання завершилося опівночі.

— Нарешті з'явився, гульвіса! — привітала його жінка.

— Як ти мене назвала? Гульвісою? — обурився Мигитько. — Я подаю на тебе в суд на компенсацію моральних збитків!

Але тут заспокоївся, підійшов до дружини і цьомнув її в шию.

— Вибач, то я за звичкою, — сказав він.— Що не кажи, а важко-таки звикати жити у правовій державі!..

Тимофій ПРОКОПЕНКО.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Пародія

У ТВОРЧИЙ ВИРІЙ

Якщо побачите розбиті
шибки квартир
не думайте
що це бешкетують хлопчаки
то вікна полетіли
у вирій
шукати країв
де тепліші господарі.

Володимир ЖОВНОРУК.

ІЗ ЗБІРКИ «МІРАЖІ НА ДОЛОНЯХ».

* * *

Якщо побачите вогники
замість вікон квартир
не треба вважати
що влаштували в хаті
стрілецький тир
чи летять енлонавти
чи жме рій із пасіки
на роботу.
То полетіли у вирій
наші неокласики
з цигаркою в роті
шукати меценатів
у далекій Америці
новітні тарасики
ще повернуться
додому і в класику.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

ПОНЕДІЛОК

9 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

16.00 Новини.
16.10 Для дітей. «Наш Маршак». Лялькова вистава.
16.50 Віч-на-віч з ринком.
17.20 Фільм-концерт «Поет, море, натхнення».
18.00 Літературний театр. М. Ірчан. «Біла мавпа».
18.35 Улюблені мелодії.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик. 1 частина.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Фільм-концерт «Київські фрески».
21.30 Бесіди лікаря. Обережно, гриби!
21.45 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик. 2 частина.
22.45 Вечірній вісник.
23.15 Все про кіно.
0.30 Нічний телезал. Музичний фільм «Нам рано жити спогадами».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 «Душа його жива».
9.25 Мультфільм.
9.40 Марафон—15.
10.40 «Давид і Голіаф». Художній телефільм.
11.55 Народні казки і притчі
12.00 ТСН.
12.10 Торговий ряд.
12.25 Футбольний огляд.
12.55 II фольклорний фестиваль народів Поволжя.
15.00 ТСН.
15.15 «Іван Павлов. Пошуки істини». Художній телефільм. 1 серія.
16.30 С. Прокоф'єв. Концерт № 1 для фортепіано з оркестром.
16.55 Прем'єра документального телефільму «Композиція № 6».
17.25 Дитяча година
18.25 Блокнот.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Ми і економіка.
19.15 Торговий ряд.
19.30 Світ захоплених.
19.45 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Гулящі люди». Фільм І «З вогню та в полум'я». 1 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Прем'єра фільму-вистави «Ніч Ігуани».
0.50 Кумири: Олег Газманов.
1.20 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Гулящі люди». Фільм І «З вогню та в полум'я». 1 серія.
2.35 І знову оперета.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Джерела.
8.40 «Долі забутих кораблів». Документальний телефільм.
9.10 Майстри мистецтв. Л. Чурсіна.
10.15 Свято татарської пісні.
Програма Телебачення Росії
11.00 Телебіржа.
11.30 Російська енциклопедія.
13.20 Італійська мова.
13.50 «Рекорд». Художній телефільм.
14.55 «Поезія танцю».
17.00 Телевізійний музичний абонемент. А. Дворжак. Концерт для віолончелі з оркестром.
17.40 «Незнайомка».
18.00 Волейбол. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Польщі.
18.45 Мультфільм.
18.55 Колаж.
19.00 Концерт артистів української естради.*
19.25 Телебіржа інформує.*
19.55 Реклама.
Програма Телебачення Росії
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Тема з варіаціями. «Музика на воді».
21.30 Музична колекція.
21.45 Без ретуші.
23.00 Вісті.
23.20 Театральний роз'їзд.
23.55 Футбол. Чемпіонат СРСР. «Локомотив» — «Спартак». 2 тайм.

ВІВТОРОК

10 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» [гімнастика, мультфільм, телеекспрес, «Поради господині», музика, «Мальовнича Україна», погода].
9.00 Доброго вам здоров'я.
9.30 Поезія українського авангарду.
9.55 Відеофільм-вистава «Як чоловіки про жінок говорили».
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки.
11.05 Все про кіно.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Сім нот.
16.40 Приватизація по-горлівськи.
17.10 Говоримо українською.
17.30 На допомогу школі. Українська література. П. Куліш. «Чорна рада».
18.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. По закінченні — Нічний телезал. Відеофільм-вистава «Ретро».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Мультфільм.
9.15 Грає квартет солістів.
9.30 Дитяча година
10.30 «Гулящі люди». Художній фільм. Фільм 1 «З вогню та в полум'я». 1 серія.
11.45 Біржові новини.
12.00 ТСН.
12.15 Хокей. Кубок Канади. Збірна Канади — збірна СРСР.
14.15 Тепемікст.
15.00 ТСН.
15.15 «Іван Павлов. Пошуки істини». Художній телефільм. 2 серія.
16.25 О. Бородін. Симфонія № 2.
16.55 Прем'єра документального телефільму «Формула часу».
17.25 Разом з чемпіонами.
17.40 Дитячий музичний клуб.
18.25 Блокнот.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Політичні діалоги.
19.30 Світ захоплених.
19.55 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Гулящі люди». Фільм 1 «З вогню та в полум'я». 2 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Хокей. Кубок Канади. Збірна Канади — збірна СРСР.
0.10 Бесіди з єпископом Василем Родзянком.
0.35 Діти Чорнобиля — наші діти. Благодійний концерт.
1.40 Художній фільм «Гулящі люди». Фільм 1. «З вогню та в полум'я». 2 серія.
2.45 Вальс, вальс, вальс...

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільм.
8.30 Футбол. Чемпіонат СРСР. «Локомотив» — «Спартак». 2 тайм.
9.20 Телевізійний музичний абонемент. А. Дворжак.
10.00 Французька мова. 1 рік
10.30 Ритмічна гімнастика.
Програма Телебачення Росії
11.00 Без ретуші.
12.15 К-2 представляє.
13.00 Французька мова. 2 рік
13.30 «Корона вужа». Художній телефільм. 1 серія.
14.40 Прем'єра документального телефільму «Академія дитячих наук. Музика». Фільм 1.
17.00 Кінопубліцистика союзних республік. «А ліс ростиме!».
17.30 Провінційний салон.
17.55 Колаж.
18.00 Міжнародні змагання «Московський тріатлон».
18.45 Співає Л. Привіна.
ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ РОСІЇ
19.00 Парламентський вісник Росії.
19.15 Київська панорама.*
19.45 Телефільм «Вишиванки Михайлини Сабадаш»*.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Камера досліджує минуле.
22.00 П'яте колесо. У перерві — 23.00 Вісті.
0.35 Спортивне шоу-кеч.

СЕРЕДА

11 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» [гімнастика, мультфільм, телеекспрес, «Школа радіаційної гігієни», «Зворотний зв'язок», погода].
9.00 Художній фільм «Ескадрон гусар летючих» 1 і 2 серії.
16.00 Новини.
16.10 Джерельце. Телеліцей української мови для малят.
16.55 Музичний фільм «Вогнище».
17.30 Світло зі сходу. Міжнародний центр Леся Курбаса.
18.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. По закінченні — Нічний телезал. Оберіг-91. Всеукраїнський фестиваль авторської пісні та співаної поезії.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 Мультфільм.
9.25 У нас в студії оркестр ім. К. Караєва.
9.55 Разом з чемпіонами.
10.10 Дитячий музичний клуб.
10.55 «Гулящі люди». Фільм 1. «З вогню та в полум'я». 2 серія.
12.00 ТСН.
12.10 Ключ до світового ринку.
12.40 Мама, тато і я.
15.00 ТСН.
15.15 «Іван Павлов. Пошуки істини». Художній телефільм. 3 серія.
16.20 К. Нільсен. Концерт для флейти з оркестром.
16.40 Біржовий пілот.
16.50 Прем'єра документального телефільму «Дорога не скажу куди...»
17.30 Дитяча година [з уроком англійської мови].
18.30 Блокнот.
18.35 Планета.
19.20 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Гулящі люди». Фільм 2. «Бунтівний час».
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Сімейна хроніка старих знайомих. Прем'єра документального телефільму «Ілля». 1 і 2 серії.
23.15 ТСН.
23.30 Кінопанорама.
0.45 Бесіди з єпископом Василем Родзянком. Передача 2.
1.10 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Гулящі люди». Фільм 2. «Бунтівний час».
2.45 Концерт артистів балету.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільм.
8.30 У світі тварин.
10.00 Німецька мова. 1 рік навчання.
10.30 Концерт хору МДУ ім. М. Ломоносова.
Програма Телебачення Росії
11.00 П'яте колесо.
13.15 Німецька мова. 2 рік навчання.
13.45 «Корона вужа». Художній телефільм. 2 серія.
14.55 Прем'єра документального телефільму «Академія дитячих наук. Музика». Фільм 2.
17.00 Прем'єра документального фільму «Де важіль Архімеда?» Фільм 2.
18.00 Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу.
19.00 Київська панорама.*
19.30 Депутатський канал*.
21.00 Телефільм «Постриження». «Укртелефільм». *
Програма Телебачення Росії
21.35 Програма Філа Донах'ю.
22.25 Документальний фільм.
23.00 Вісті.
23.20 Ріг Правди і Ямського Поля.
23.50 Волейбол. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Збірна Греції — збірна СРСР.

ЧЕТВЕР

12 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка»
9.00 Бесіда лікаря. Обережно, гриби!
9.15 Перлини душі народної.
9.50 Художній фільм «Добрі наміри».
11.05 Альфа і омега.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Республіканська фізико-математична школа. Метод координат. Передача І.
17.10 Літературна карта України.
18.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. По закінченні — Нічний телезал. Художній фільм «Вавілон-ХХ».

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 «Вахтовики»
9.20 Грає І. Бочкова (скрипка).
9.50 «Гулящі люди» Художній фільм. Фільм 2.
11.30 За зведеннями МВС.
11.45 Діловий кур'єр.
12.00 ТСН.
12.15 Хокей. Кубок Канади.
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН.
15.15 «Іван Павлов. Пошуки істини». Художній телефільм. 4 серія.
16.20 Музичний фольклор Казахстану.
17.00 Прем'єра документального телефільму «Передмова до міста».
17.30 Мультфільм.
17.40 ...До шістнадцяти і старші.
18.25 Блокнот.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 За зведеннями МВС.
19.00 Хокей. Кубок Канади.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Грай, гармонь.
23.15 Ази кар'єри.
23.30 ТСН.
23.45 «Служіння муз не терпить суєти».

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільми.
8.50 На арені цирку.
9.30 Розминка для ерудитів.
10.00 Іспанська мова. 1 рік навчання.
10.30 Ритмічна гімнастика.
Програма Телебачення Росії
11.00 Камера досліджує минуле. «Я служив в охороні Сталіна».
12.30 «Безсоння». Документальний фільм.
13.00 Іспанська мова. 2 рік навчання.
13.30 «Я чекатиму». Художній телефільм.
14.50 Прем'єра документального телефільму «Академія дитячих наук. Музика». Фільм 3.
17.00 Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу.
17.50 «Жив собі настроювач». Художній телефільм.
Програма Телебачення Росії
19.00 Парламентський вісник Росії.
19.15 Київська панорама. *
19.45 Українські мелодії. *
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Камера досліджує минуле.
22.40 Музична колекція.
23.00 Вісті.
23.20 Армрестлінг. Міжнародний турнір «Золотий ведмідь».
23.50 Волейбол. Чемпіонат Європи.

П'ЯТНИЦЯ

13 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка»: гімнастика, мультфільм, телеекспрес, цікаві факти, музика, «Разом — одна сім'я», погода).
9.00 Художній фільм «З вечора до полудня». 1 і 2 серії.
11.15 Співає Олена Камбурова.
11.40 Шкільний екран. 11 кл. Російська література. Лауреати Нобелівської премії І. Бунін.
16.00 Новини.
16.10 На допомогу школі. Творчість Я. Степового.
16.45 Катерининські версти.
17.20 Телефільм «Іван Кавалерідзе «На зламах часу».
18.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
19.00 Актуальна камера.
19.30 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ. По закінченні — Нічний телезал. В. Канівець. «Віддавали батька в прийми». Вистава.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 Прем'єра документального телефільму «Ми — бєлуджі».
9.25 Мультфільм.
9.40 ...До шістнадцяти і старші.
10.25 Сімейна хроніка старих знайомих. «Ілля». Документальний телефільм. Фільми 1 і 2.
12.00 ТСН.
12.15 Хокей. Кубок Канади. Півфінал.
15.00 ТСН.
15.15 «Іван Павлов. Пошуки істини». Художній телефільм. 5 серія.
16.20 Л. Бернстайн. Дивертисмент.
16.45 Прем'єра документального телефільму.
17.15 Біржові новини.
17.45 Блокнот.
17.50 Хокей. Кубок Канади. Півфінал. У перерві — 18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
20.05 «ВіД» представляє. «Поле чудес».
21.00 Інформаційна програма.
21.40 «ВіД» представляє. У перерві — ТСН.
0.55 Танці, танці, танці.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Документальний телефільм.
8.45 Концерт оркестру російських народних інструментів Держтелерадіо СРСР.
9.35 Світ грошей Адама Сміта.
10.15 Англійська мова. 1 рік навчання.
10.45 Співає Любов Привіна.
11.00 Камера досліджує минуле. «Я служив в апараті Сталіна».
12.05 «Підвали і небеса».
13.05 Англійська мова. 2 рік навчання.
13.35 «Невідоме...» Художній телефільм.
17.00 Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу.
17.50 Кіножурнал.
18.00 Грає ансамбль «Карелія-брас».
18.25 Прем'єра документального телефільму «Астраханський вузол».
19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Спартак» (Владикавказ)*.
20.45 Київська панорама*.
21.15 Спортивна програма.
21.45 Незалежний коментар.
22.00 П'яте колесо. У перерві — 23.00 Вісті.
0.35 Футбол. Чемпіонат СРСР. «Торпедо» — ЦСКА. 2 тайм.

СУБОТА

14 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 На хвилі дружби.
8.35 Художній відеофільм «Павло Полуботок». 1 серія.
9.50 Новини.
10.05 Дж. Верді. «Травіата». Оперна вистава.
12.30 Доброго вам здоров'я.
13.00 Документальний фільм
13.10 Новини.
13.25 Для дітей. Художній телефільм «Мері Поппінс, до побачення!». 1 і 2 серії.
16.45 Мультипанорама.
15.45 «Кукурік і К°».
17.45 Дзвони Чорнобиля.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Прем'єра документального фільму «Осанна».
20.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Дніпро» — «Динамо» (Мінськ).
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Шахтар» — «Металіст». 2 тайм.
21.45 «Прощання з Петербургом».
23.15 Вечірній вісник.
23.55 Нічний телезал. Кіноконцерт.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 Концерт ансамблю «Жок».
7.05 Мультфільм.
8.00 Ритмічна гімнастика.
8.30 ТСН.
8.45 Концерт
9.25 «Бурда моден» пропонує...
9.55 Розважальна програма.
10.25 Здоров'я.
10.55 У світі тварин.
11.40 Золоте руно.
12.00 Дочка поета.
12.30 Співає М. Гнатюк.
13.15 Партнер.
13.45 Фільми режисера М. Захарова. (15.00 ТСН).
16.25 Гонг.
17.40 С. Рахманінов. Симфонічна фантазія «Бескид».
17.55 «Держави вічна любов»
18.35 Прем'єра мультфільму.
19.00 Футбол. Чемпіонат СРСР.
19.50 Народні мелодії.
20.00 Прем'єра художнього телефільму «Карібська таємниця».
21.00 Інформаційна програма.
21.40 «Карібська таємниця». 2 серія.
22.40 ТСН.
23.00 Театр одного актора. Ю. Шифрін.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Футбол. Чемпіонат СРСР «Торпедо» — ЦСКА. 2 тайм.
8.20 Джерела.
9.05 Спорт для всіх.
9.20 Мультфільм.
9.30 Відеоканал «Співдружність».
11.00 Програма Телебачення Росії.
13.00 Ритми Ролан Гарро.
13.45 Прем'єра науково-популярного фільму «Лики землі»
14.45 Клуб мандрівників
15.45 Спортивна гімнастика.
16.45 «Вибір». Художній телефільм.
18.00 Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Москва).
18.50 АТБ — брокер.
19.00 Київська панорама.*
19.30 Українська інструментальна музика*.
Програма Телебачення Росії
19.45 Музична колекція.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Тема з варіаціями.
21.15 Документальний фільм.
21.45 Презентація журналу «Столиця».
23.00 Вісті.
23.20 Програма «А».
0.40 Волейбол.

НЕДІЛЯ

15 ВЕРЕСНЯ

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 Фільм-концерт «Дума».
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Новини.
9.45 Народні таланти.
10.15 Художній відеофільм «Павло Полуботок». 2 серія.
11.25 Телефото на згадку. Поет-пісняр В. Крищенко.
12.00 Науково-популярний фільм
12.30 Новини.
12.50 На прохання глядачів. Художній фільм «Таємниця острова Бек-Кап».
14.10 Наш піс — наш дім. Теленарис.
14.30 Село і люди.
15.15 Ви нам писали.
16.00 Служба солдатська.
17.00 Здрастуй, хор! Співає Великий дитячий хор Українського телебачення і радіо.
17.30 Телеспортарена.
18.20 Джазові вітражі.
19.00 Актуальна камера.
19.30 Документальний фільм «Жовтень-90. Київ. Україна».
20.50 На добраніч, діти!
21.00 Л. Костенко. «Маруся Чурай». Вистава Львівського драматичного театру ім. М. Заньковецької. У перерві — Вечірній вісник.
0.10 Художній фільм «Дамське танго».

ПРОГРАМА ЦТ—1

8.00 Ритмічна гімнастика.
8.30 ТСН.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 Наш сад.
9.15 З ранку раненько.
10.00 На службі Вітчизні.
11.00 Ранкова зоря.
12.00 Клуб мандрівників.
13.00 Сільська година.
14.00 Марафон-15.
15.00 ТСН.
15.15 Хокей. Кубок Канади. Фінал.
17.15 Міжнародна панорама.
18.00 Багато голосів — один світ.
18.10 Уолт Дісней представляє...
19.00 Недільний кінозал. Прем'єра документального фільму «Рік Вівці».
19.35 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Друга спроба».
21.00 Інформаційна програма.
21.40 «Брейн ринг». Юнацький турнір. Зустріч команд Києва і Одеси.
22.15 Телевізійний спортивний вечір. У перерві — 23.15 ТСН.
0.35 Волейбол. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Фінал.
1.35 «Клоун». Художній телефільм. 2 серія.
2.55 Для вас грає камерний оркестр народних інструментів.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 На зарядку ставай!
8.15 Народні мелодії.
8.30 Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу.
9.30 Відеоканал «Співдружність».
Програма Телебачення Росії
11.00 Програма Філа Донах'ю.
11.50 Святе і вічне.
12.15 Програма для дітей.
13.15 Камера досліджує минуле.
15.25 Визнання.
15.50 «Червоне сонце». Художній фільм. (США).
17.40 Телебіржа інформує. *
18.05 Прем'єра телевистави «Носоріг». Автор Е. Іонеско.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 «Круглий стіл».
22.00 К-2 представляє...
22.45 Незалежний коментар.
23.00 Вісті.
23.20 Росмузімпорт.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.

Чергові редактори — Марина Дятлова, Тимофій Прокопенко.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власюк, Людмила Морозова, Людмила Нєсена, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники: Алла Будникова, Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Марія Солодюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 156.200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03101741.